Transimprescindibles en la lluita per la dignitat

Guia Didàctica per la Dignitat de les Persones Trans

ESO, Batxillerat i Cicles Formatius de Formació Professional

INTERSINDICAL lgtb+

CASTELLÓ LGTBI

Eduquem en el respecte a la diversitat, perquè volem un mon millor

Autores: Mª Victoria Oliver Guasp, Jordi Pilar Campos i Laura Villalba Soriano.
Revisió: Antonio Alvarez de Garmendia, Natalia Carceller Maicas, Amelia García Pérez i Ismael Pascual Lozano Torrella.
Pròleg: Rosa Sanchis Caudet.

Suport i assessorament: Grup de treball STEPV Castelló – Castelló LGTBI

Març 2021

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internacional
Creative Commons. Per veure una còpia de la llicència, visiteu https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.ca.

INDEX

1. Pròleg
2. Introducció i justificació
3. Objectius
4. Metodologia
5. Consideracions prèvies al professorat
6. Activitats per a l'ESO, Batxillerat i Cicles de FP
7. Glossari de termes Trans
8. Bibliografia i webgrafia
9. Annex

Si jo haguera sigut una jove o un jove trans i a l'escola m'hagueren plantejat fer l'activitat 33 d'aquesta guia, hauria xalat expressant de manera plàstica que és l'eufòria de gènere, aquesta sensació de benestar i alegria amb unx mateix, i també la capacitat de fer front a les adversitats per a aconseguir ser la persona que volem ser. I de segur que també m'hauria engrescat moltíssim preparant una campanya de sensibilització cap a la realitat trans, tal com proposa l'activitat 34, perquè no hi ha millor manera de transformar el món que crear un ferm lligam entre allò individual i allò col·lectiu, entre la reflexió i el qüestionament personal i el canvi social.

"No hi ha acció pedagògica possible si no ens qüestionem a nosaltres mateixes", diuen les autores, citant Mercedes Sánchez Sáinz. I com de necessari és treballar-ho amb el jovent deconstruint l'aula, respectant la intimitat, la individualitat i el dret a decidir, usant un llenguatge inclusiu, adaptant les activitats a les necessitats de l'alumnat, mostrant la diversitat de vivències i de biografies trans.

I tot això ho fa possible aquesta guia, oferint al professorat un ventall amplíssim d'activitats que inclouen articles, cançons, testimonis personals, documentals i entrevistes, a més d'un complet glossari trans i una magnífica bibliografia i webgrafia gràcies a la qual poder aprofundir en la temàtica.

En el primer bloc de treball, ens proposen *trencar el gel despertant el sentits*. I quina millor manera de fer-ho que convidant l'alumat a qüestionar la "normalitat" –*No cregues tot el que penses*, *No tornarem a la normalitat perquè la normalitat era el problema*–, no sense abans haver deixat clars conceptes clau com la *sororitat –curar-nos les ales les unes a les altres–* o la *interseccionalitat*, absolutament necessària per a veure els diferents eixos d'opressió que podem patir les persones i les particularitats que aquests generen.

En el segon bloc, entrem de cap en la temàtica de la realitat trans, i la diversitat de materials que ens ho possibiliten inclou vídeos d'activistes trans, poemes, jocs com el Transpassaparaula i el Transkahoot i, com no, la necessària

reflexió sobre la vivència de la transsexualitat en època de pandèmia.

En el tercer bloc, les activitats possibiliten aprofundir en el coneixement de la realitat trans a través de les cròniques, entrevistes i documentals que ens fan posar-nos en la pell de persones trans de diverses edats i professions i ens permeten conéixer i fer front als nombrosos prejudicis que tenim, sovint sense adonar-nos. A més, aprenem sobre el transfeminisme, el llenguatge inclusiu no binari i les persones que es consideren no binàries. La proposta final de l'activitat 25 de realitzar un *role play* d'un personatge trans tanca perfectament un bloc que pretén i possibilita *co-crear empatia*.

En el quart bloc, és un encert ajuntar les discriminacions i les reivindicacions, perquè si bé és cert que apartar-se de la norma pot reportar *castics socials*, no és menys veritat que hi ha persones lluitant perquè s'acaben les discriminacions de tota mena: en les lleis, en el treball, en els drets sexuals i reproductius, i mitjançant la violència directa. La proposta de les tertúlies transdialògiques i uns articles interessantíssims per a dur-les a terme arredonixen un bloc que convida a qüestionar-se des de la primera activitat.

En el darrer bloc, "A favor de la visibilitat social" trobem la proposta de la campanya que comentàvem al principi, acompanyada de la possibilitat d'utilitzar la metodologia de l'Aprenentatge Servei, que connecta perfectament amb una cita de Paulo Freire amb la qual les autores ens fan (re)pensar el treball educatiu: "L'educació no canvia el món, sinó a les persones que canviaran el món". Sense dubte, la guia *Transimprescindibles en la lluita per la dignitat* fa possible aquest necessari canvi.

Rosa Sanchis Caudet

El Grup de Treball STEPV Castelló - Castelló LGTBI contribuïm a fer visibles algunes dates importants del calendari internacional del col·lectiu LGTBI, co-creant recursos didàctics per facilitar al professorat la inclusió de l'educació en la diversitat sexual i de gènere. Aquesta guia didàctica "Transimprescindibles en la lluita per la dignitat" està vinculada amb el Dia Internacional de la Visibilitat Trans que és el 31 de Març.

Volem també fer la nostra aportació a favor de la implementació de la legislació del País Valencià per la plena igualtat de les persones trans. Som ben conscients de que al sistema educatiu actual del nostre entorn, l'educació està absolutament generitzada, basada en el constructe socio-patriarcal de gènere, i seguint paraules de Preciado, Butler o Bello, 'el gènere en si mateix és violència'. Una violència que perpetúa un potent procés de normalització dels mandats de gènere i de sexualitat i condemna totes aquelles maneres dissidents de ser i habitar aquest món.

Tanmateix, i com destaca Melani Penna (2018) vivim en una cultura de la violència que podem observar clarament als diferents mitjans de comunicació.

A les institucions escolars l'assetjament és una greu problemàtica que afecta a moltes persones i especialment a l'alumnat LGTBI. Podem veure exemples de dades d'alguns dels últims estudis (Diversidad y Convivencia, 2015; COGAM, 2013; INJUVE 2011): el 80% de l'alumnat LGTBI+ escolta la seua orientació com a insult, el 70% de l'alumnat mostra reticències per acceptar a persones trans, el 60% no actua davant situacions d'assetjament LGTBI+fòbic, quasi el 80% ha presenciat insults, burles o parlar malament; més del 50% ha presentat aïllament, exclusions o amenaces; pallisses un 6,4 % i agressions físiques un 40% i, el pitjor de tot, la gran majoria (que va d'un 60 a un 85% en funció de la investigació) pensen que el professorat no actua.

Des de l'entrada del Decret 104/2018 que regula els principis d'equitat i inclusió en el sistema educatiu valencià, la comunitat educativa (alumnat, famílies i personal docent i no docent) se sent abrigallada per una norma que garanteix l'accés, la participació i l'aprenentatge del nostre alumnat, afavorint la creació d'espais inclusius, no sols per a l'alumnat sinó també per al professorat. Ara no hi ha excuses! Tot el professorat hem d'implicar-nos i il·lusionar-nos per a aconseguir que la nostra labor docent facilite la sostenibilitat emocional i identitària de la diversitat d'alumnat a qui acompanyem.

Necessitem educar en valors autènticament igualitaris, despertant noves sensibilitats cap a realitats diverses i autèntiques de ser persones, implicant-nos emocional i èticament en descobrir-les i admirar-les en profunditat. Perquè cal trencar amb el binarisme del sistema sexe-gènere i qüestionar la mirada cisnormativa i binària, pròpia de la societat patriarcal i cisheterocentrada que no reconeix ni valora plenament la diversitat ni respecta el dret a la llibertat i a la dignitat de cada persona.

Aquest dia 31 de Març de 2021 de la Visibilitat Trans és una oportunitat per a donar veu a les persones i donar visibilitat a les discriminacions que encara pateixen a molts àmbits, contribuint d'aquesta manera a prendre consciència de com són de necessàries les seues reivindicacions per a fer possible una igualtat real i efectiva, que és encara a dia d'avui la gran assignatura pendent pel que fa a les realitats de les persones amb identitats trans.

Us agrairíem al professorat que, en cas d'animar-vos a facilitar practicar aquestes activitats a l'aula amb l'alumnat, ens feu saber el vostre Centre Educatiu al nostre Grup de Treball de Castelló STEPV-LGTBI, enviant-nos un correu electrònic a ***lgtbi.stepv@gmail.com****. També us proposem emplenar aquest breu qüestionari d'avaluació, de manera anònima, després de posar en pràctica les activitats. Així, ens aportareu informació que ens permetrà millorar futures propostes didàctiques. La vostra col·laboració i el vostre feedback ens guiarà per seguir reorientant, millorant i co-creant futures propostes didàctiques.*

GENERALS

- Afavorir la implementació de la Llei 8/ 2017, de la Generalitat Valenciana, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere, de la Llei 23/ 2018 d'Igualtat de les Persones LGTBI i de la instrucció del 15 de desembre de 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat , i Reivindicar l'Aprovació de lleis a nivell Estatal en aquest sentit.
- Crear una mirada holística i transversal de la coeducació als instituts i als centres integrats de formació professional, possibilitant millores en les relacions i la convivència i despertant la curiositat de professorat i alumnat per a trobar espais i temps per facilitar aquestes accions coeducatives i feministes tan necessàries per a la inclusió educativa i social.

ESPECÍFICS

- Donar visibilitat a les realitats de persones trans, a les discriminacions que pateixen i a les reivindicacions per les que lluiten amb intenció d'afavorir una autèntica igualtat.
- Afavorir l'expressió del sentit crític i qüestionar la mirada cisnormativa i binària tan present i potenciada per la societat heteronormativa, patriarcal i desigual en què vivim.
- Promoure el reconeixement i la valoració de la diversitat afectiva i sexual mitjançant l'educació emocional i en valors com l'acceptació, el respecte, l'empatia i l'escolta, entre altres.
- Contribuir a la lluita contra l'assetjament cap a les persones amb identitats trans.

3. Sensibilitzar, conscienciar i possibilitar la corresponsabilitat social i les aliances amb el moviment feminista seguint i ampliant els ODS establerts per Nacions Unides.

Per a la implementació d'aquesta proposta didàctica proposem metodologies basades en la recerca-acció (I-A) i l'aprenentatge-servei atés que permeten a alumnat i professorat un procés d'aprenentatge pràctic i reflexiu alhora (Roset, et.al, 2008) i així poder portar a la pràctica l'enfocament transversal de gènere estenent la perspectiva de gènere i de coeducació a tot el centre educatiu i no sols en aquell alumnat que treballe la guia, perquè en general es tractarà de persones que, poden estar més conscienciades. Per tant, es tracta de transversalitzar la sensibilització en igualtat de gènere a tot el centre i no quedar-se només en el grup classe que treballe els continguts de la guia.

Activitats per a diferents nivells de les etapes educatives:

- Batx — Batxillerat
- ESO — ESO
- CFP — Cicles Formatius de Formació Professional

D'una banda, la metodologia d'I-A, propícia la reflexió i l'anàlisi a partir de la definició de situacions problemàtiques, del disseny de respostes pertinents i de la interpretació dels resultats per a tornar a definir la situació i proposar noves alternatives.

I per l'altre l'aprenentatge –servei com afirma Aramburuzabala (2015) és un mètode d'ensenyament-aprenentatge innovador i de caràcter experiencial que integra el servei a la comunitat i la reflexió crítica amb l'aprenentatge acadèmic, el creixement personal i la responsabilitat cívica. Es tracta d'una eina poderosa d'aprenentatge i de transformació social, que en l'àmbit de l'educació secundària, batxillerat i formació professional ens permet formar en competències d'igualtat de gènere a l'alumnat d'aquests nivells educatius on no hi ha una formació específica en aquests continguts.

Igualment, es proposen diferents tècniques per a poder dur a terme aquestes metodologies com són:

1. **Treball individual (TI)**: Reflexió individual i resposta individual

2. **Role Play (R).** Tècnica dramàtica per a explorar i compartir experiències diverses i possibilitar empatia entre les persones. Així com afavorir la comprensió de l'alumnat de la seua pròpia persona, de la d'altres persones que coneix personalment o no, i la del món en què viu. Implica descobrir, acceptar, respectar i empatitzar a partir de la recreació d'escenes fent ús del llenguatge dramàtic. El llenguatge dramàtic és una forma d'expressió lúdica i col·laborativa que inclou una gran diversitat de llenguatges (com verbal, emocional, corporal, plàstic, musical) i afavoreix l'expressió d'emocions, sentiments, actituds, valors, idees, percepcions i la construcció col·lectiva de vivències. Tanmateix cal destacar, a més dels valors que possibilita educar, també la creativitat, la improvisació i en definitiva, la comunicació en un sentit molt ampli. Si esteu interessades en ampliar la informació, vos oferim aquests enllaços:

https://www.educaciontrespuntocero.com/recursos/plante ar-juego-rol-aula/

https://www.youtube.com/watch?v=BnBC29PmDeQ

https://www.designthinking.services/herramientas-design-thinking/role-playing/

3. **Treball cooperatiu (TC)**. El treball cooperatiu afavoreix relacions més igualitàries entre l'alumnat així com la construcció dels coneixements a l'aula i la millora de competències comunicatives i habilitats socials mitjançant la seua implicació i participació activa en grups reduïts i heterogenis. També la motivació, la creativitat, la socialització i la inclusió són alguns dels grans También la motivació, la creativitat, la socialització i la inclusió són alguns dels grans avantatges que aporta aquesta metodologia. La cooperació optimitza l'aprenentatge de totes les persones, estimula la reflexió, l'esperit crític i la capacitat de resoldre situacions diverses entre iguals. Com veureu a moltes activitats, per a treballar a l'aula preguntes concretes, destaquem la importància de posar en comú totes les reflexions individuals (en parelles, en grups de tres o quatre persones) i d'acordar respostes col·lectives. Aquestes dinàmiques necessitaran de persones voluntàries que actuen com a portaveus dels seus

grups per a exposar allò que han discutit amb tot el seu grup de la classe.

També us proposem una adaptació de la Tècnica TGT ("Teams-Games Tournaments"), ideada per De Vries i Edwards l'any 1974 i Johnson, Johnson i Holubec (1999), i en aquest document de Pere Pujolás (2003): "El aprendizaje cooperativo: algunas ideas prácticas" (Universitat de Vic)

El JOC

Com veureu a l'Activitat 18, la metodologia lúdica del concurs, pot donar joc per a ser també aplicada a altres activitats amb preguntes. És important considerar les fases i recomanacions que us proposem:

Preparació del joc amb la col·laboració, participació i la implicació activa de l'alumnat. Dediqueu el temps necessari per explicar les instruccions del concurs, crear el jurat de manera democràtica i garantir que tots els grups tenen ben clar el funcionament de l'activitat. Entre tota la classe s'acordarà: nombre d'alumnes de cada equip, lema de cada equip, distribució de rols, quins dispositius es poden utilitzar (mòbil, apunts, ordinador), possibles maneres de fer arribar les respostes escrites, temps disponible per a respondre cada pregunta ...

Realització del joc: es donen uns minuts previs per què el grup s'organitze, trie el seu portaveu i decidir d'altres estratègies del joc.

Desempats: una vegada fet el recompte de puntuacions, es dirà l'equip guanyador. En cas d'empat entre dos grups, us proposem que llanceu una pregunta més enrevessada, i que necessite més profunda reflexió i consens. Serà el jurat qui valorarà i triarà la millor resposta seguint uns criteris que explicareu a l'inici de l'activitat

Valoració del joc. Si els ha agradat i compartir aprenentatges.

4. **Projecte Complementari (P)**. Treball cooperatiu per complementar algun aspecte que l'alumnat estiga interessat i motivat en desenvolupar, de manera que exploren possibilitats per a co-crear un projecte solidari a favor de la sensibilització social seguint la metodologia de l'Aprenentatge Servei (APS). Per a explorar les possibilitats de l'APS i descobrir experiències educatives solidàries us recomanem mirar els recursos que ens ofereix el Centre Promotor d'APS a Catalunya: https://aprenentatgeservei.cat/

5. **Transversalitat. (T)** Creiem que alguns dels temes tractats són susceptibles de desenvolupar-se més profundament pel professorat d'assignatures concretes o mòduls professionals (en el cas de cicles de formació professional).

6. **Tertúlies Transdialògiques (TTD).** Treball individual i cooperatiu per a possibilitar l'aprenentatge dialògic a partir de la reflexió crítica i el diàleg igualitari amb diverses lectures d'articles literaris, articles acadèmics, articles d'opinió o recursos audiovisuals. Cal una lectura prèvia individual per part de cada alumne/a, així com també que destaquen aquelles coses que més els desperten atenció, curiositat, dubtes o sorpreses (primer la lectura de l'article de manera individual o per parelles i després en grups de treball cooperatiu) i després que les comparteixen amb tota la classe. Amb la selecció de fragments que fa l'alumnat i les seues aportacions facilitem la construcció col·lectiva de significats i coneixement gràcies a totes les persones participants a la tertúlia , guiant-nos en els set principis de l'aprenentatge dialògic. Per tant, la metodologia a seguir seria semblant a la de les Tertúlies Literàries Dialògiques. Finalment, cal contrastar idees i comentaris expressats d'abans i després de la lectura de l'article i de la tertúlia transdialògica amb tot el vostre grup classe.

Aprenentatge dialògic Tertúlia dialògica

<u>FASES</u>

Els passos a seguir podrien anar encaminats així*:*

- Aportació de diversos materials de diverses característiques.

- Treball previ a casa de lectura del material proposat pel professorat o consensuat a classe de manera democràtica i reflexió individual de l'alumnat per a fer aportacions després al grup.

- Selecció dels fragments que més desperten la seua atenció, curiositat, dubtes, sorpreses o que els generen inquietuds que voldrien compartir amb el gran grup.

- Començar la posada en comú del material en parelles o grups menuts i co-crear respostes col·lectives a les qüestions plantejades a partir del treball en grup i el debat.

- Compartir i contrastar idees i reflexions en gran grup gràcies a les aportacions individuals de les persones i dels grups en què han treballat.

- Reconstrucció col·lectiva d'idees i conclusions finals després d'escoltar a tots els grups.

ÚS DE LA GUIA

Al llarg de la guia hem utilitzat els colors de la tipografia amb determinades finalitats:

- La lletra morada conté indicacions, suggeriments i propostes pel professorat.
- La lletra blava correspon als enunciats dels exercicis de les activitats (apartat 6) i a la resolució o explicacions a les preguntes plantejades en les activitats a l'annex (apartat 9)
- La Lletra verda resalta els enllaços als articles o bibliografia que es mencionen.
- En ocasions hi ha textos amb fons de color. En groc suau apareixen textos literals o fragments de textos dels autors que es mencionen. En blau suau apareixen alguns exercicis consistents en completar, ordenar frases de llarg contingut.

Tal i com ens recorda Mercedes Sánchez Sáinz al seu llibre "Pedagogías Queer. Nos arriesgamos a hacer otra educación?" (2019) no hi ha acció pedagògica possible si no ens qüestionem a nosaltres mateixes. Per tant, com hem de ser crítiques amb els nostres propis pensaments i creences, us volem proposar algunes lectures per aprofundir en aspectes que considerem essencials abans de posar en pràctica amb l'alumnat les activitats que us facilitem més endavant. L'autora també matisa: "Totes les persones som sexistes, LGTB+ fòbiques, capacitistes, racistes, gordofòbiques, prejutjoses... perquè ens hem educat en una societat que, sens dubte, ho és. Si no hem passat per un procés de de-construcció enorme ho som i, encara deconstruint-nos i qüestionant-nos a diari, podem tenir pràctiques o pensaments que ho són" .

A més a més, estem d'acord en fer les reflexions que Mercedes Sánchez ens convida a fer: "Has utilitzat alguna vegada llenguatge clarament excloent? Has pensat alguna vegada o fet comentaris sexistes? Has actuat de manera diferent a l'hora de dirigir-te a un xic o a una xica, o a alguna persona amb capacitats no hegemòniques? A qui mires més quan dones classe? A qui dones més la paraula? Quines expectatives tens de l'alumnat migrant o d'ètnia gitana? Com actues front a situacions d'assetjament?". En definitiva, tal i com defensa aquesta autora, nosaltres també creiem i considerem essencial destacar que per a poder transformar l'educació en aquest sentit, la primera cosa que hauríem de fer és prendre consciència d'allò que reproduïm per tal d'anar desaprenent a poc a poc, allò que hem après al llarg de la vida que resulte sexista, LGTBI+ fòbic, racista, capacitista, etc. Per què únicament així possibilitarem l'autèntica educació a favor de la igualtat.

LECTURES RECOMANADES

Us compartim ací algunes propostes de lectures prèvies abans de fer les activitats a classe amb l'alumnat:

- Maceira, L. (2006): Más allá de la coeducación: pedagogías feministas". Revista Educar, pp. 27-36.
- Martínez Martínez, I. y Ramírez Artiaga, G. (2017): "Des-patriarcalizar y Des-colonizar la Educación. Experiencias para una Formación Feminista del Profesorado" Revista Internacional de Educación para la Justícia Social, vol. 6, nº 2, pp. 81-95.
- Moreno, Y. y Penna, M. (2018): Breve decálogo de ideas para una escuela feminista, TE CCOO, Madrid.
- Peluso, L. (2018): "Apuntes para repensar la inclusión educativa". Tópos para un debate de lo educativo, 10, pp. 49-55
- Platero, R.L. (2018): Ideas clave de las pedagogías transformadoras. Pedagogías Queer, CELEI, Chile.
- Sánchez Sáinz, M. (2011): "Ideas para abordar la diversidad afectivo-sexual en el aula", en Cuadernos de Pedagogía, 14.
- Trujillo Barbadillo, S. (2019): "Nos sobran los motivos" Revista TE Igualdad. El centro del debate educativo, Educar per al respecte a la diversitat sexual i de gènere

També, en cas que veieu la possibilitat de proposar la seua inclusió a la Biblioteca del vostre institut, us recomanem aquest llibre de (Raquel) Lucas Platero Méndez:

Platero, R. L. (2014): Trans*. Acompañamiento, factores de salud y recursos educativos, Bellaterra, Barcelona.

CONSELLS PER A L'AULA

En primer lloc us compartim un Qüestionari d'Avaluació Inicial per a l'Alumnat

D'aquesta manera, podeu fer ús de les preguntes per a facilitar un debat grupal a l'aula i també proposar a l'alumnat si volen col·laborar amb el nostre grup de treball responent a les preguntes online que arriben al correu del grup de treball stepv-LGTBI: *lgtbi.stepv@gmail.com*.

A continuació veiem interessant compartir els següents consells per a considerar-los quan treballem les activitats a l'aula.

- Si és possible, i el temps, espai i recursos ho permeten, destaquem la necessitat de deconstruir l'aula per complet**.** Deixant així lloc per al treball de tot el grup gran en cercle.

- Sempre cal respectar la intimitat de les persones trans, únicament els preguntarem amb quin nom volen que les anomenem i que pronom volen que usem per anomenar-les i aplicarem el protocol d'acompanyament per a garantir el DRET a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat de la Conselleria d'Educació de la GVA.

- Les persones trans tenen el dret de decidir per elles mateixes, mai parlarem (ni deixarem que ninguna persona de l'aula ho faça) per elles sense el seu consentiment, ni tampoc suposarem ni donarem evidències (ni deixarem que ninguna persona de l'aula ho fage) de què són persones trans si elles no ho han parlat al grup prèviament.

- Cal recordar sempre que el llenguatge genera realitats**.** Per tant és molt important que no jutgem comentaris ni aportacions. En el cas que a l'aula s'expressen comentaris discriminatoris o amb alguna càrrega negativa, recordeu sempre la importància de tenir cura del llenguatge .

- Així com també que recordeu com influeix el desconeixement i la falta d'informació, i de persones referents, tant en la població en general com en joves i als mitjans de comunicació. Potser que hi haurà alumnat que coneixen alguna persona estimada al seu voltant o de persones que han patit o pateixen discriminacions per com viuen les seues identitats de gènere o també les seues orientacions sexuals.

- És molt important que ens adaptem en cada activitat a les necessitats de l'alumnat. Allò que us proposem a les diverses activitats són senzillament orientacions. Si considereu i veieu que l'alumnat necessita i es motiva per aprofundir en algun bloc de contingut o activitat en concret, doncs endavant i us animem a reorientar les activitats.

- No estigmatitzem ni generalitzem les realitats trans. Cal recordar-nos que pel que fa a la diversitat sexual i de gènere, encara a dia d'avui n'hi ha molt de desconeixement, estereotips, estigmes i prejudicis molt interioritzats dins de la societat en què vivim i no sempre en som conscients. Respecte a les realitats trans, un dels grans prejudicis és que "les persones trans naixen en un cos equivocat". Però tal i com us detallem a l'Annex de l'Activitat 15 "Desmuntem Prejudicis" i seguint la Bibliografia que us facilitem, aquest és un prejudici que cal desmuntar i qüestionar molt la mirada cisnormativa i binària que sols reconeix una forma de ser dona o home. La riquesa de la diversitat de cossos i de tot cal valorar-la i celebrar-la a classe. A l'Activitat 22 i a l'Annex us compartim les seues Reivindicacions. El Dret a l'Autodeterminació de Gènere, que és una de les grans reivindicacions de les persones amb identitats trans. I també, de les persones no binàries que no es defineixen en cap gènere binari i formen part del col·lectiu trans en la seua lluita.

- Cal recordar a l'alumnat el dret de les persones trans a viure les seues identitats a la seua pròpia manera escollida i no mai, imposada. Cada persona és única i cada transició també, eixa individualitat de cada

procés de trànsit s'ha de respectar i valorar. Tot i que la societat segueix jutjant i prejutjant tant els seus cossos a dia d'avui.

- Per tant, que algunes persones trans decideixen fer el seu trànsit mitjançant modificacions corporals per adaptar el seu cos a la seua identitat sentida no vol dir que totes les persones trans ho facen o hagen de fer el trànsit de la mateixa manera. El reconeixement d'aquesta diversitat contribueix a la plena despatologització de les identitats trans, que és una altra de les seues grans reivindicacions. Així doncs, us volem recordar que cal estar ben atentes ja que en qualsevol moment durant una activitat es poden expressar comentaris que inclouen algun prejudici respecte a les identitats trans.

6. ACTIVITATS PER L'ESO, BATXILLERAT I CICLES DE F.P. Index

I) Trenquem el gel i despertem els sentits

La normalitat que sempre sembla estar de moda!

Melodies diverses que diuen tantes coses

Mirades feministes intransferibles

II) Introduïm i plantegem la temàtica trans

Què saps de les realitats Trans?

Interpretem la mirada Trans a través d'un poema

Coneguem persones i activistes Trans

Dia internacional de la visibilitat Trans

La llarga marxa cap a la visibilitat Trans

Coneguem la bandera Trans

Treballem el llenguatge Trans

Parlem del gènere

III) Mostrem identitats trans i co-creem empatia

Transvisibles. Cròniques de vides Trans

Desmuntem prejudicis

Coneguem el llenguatge inclusiu i no binari

Transimprescindibles

El Transfeminisme. Referents més rellevants

Revivim històries de persones Trans

IV) Coneguem les Discriminacions i Reivindicacions

Discriminacions. Privilegis versus opressions

Sentint la Transfòbia

TransAturades

Tertúlies Transdialògiques provocadores

Reivindicacions de les persones Trans

V) A favor de la sensibilització social

Implica't

VI) Autoavaluació Final

Index Activitats

I) Trenquem el gel i despertem els sentits

Us proposem per començar diverses activitats que podeu combinar com creieu amb distintes dinàmiques per treballar individualment, en grups menuts i/o en gran grup. Aquest bloc serà un primer acostament per convidar a l'alumnat a obrir els seus sentits plenament cap a la diversitat de mirades. Tanmateix, per a que els recordeu la importància de qüestionar alguns aspectes de la societat actual en què vivim. Respecte a les realitats que viuen les persones trans, a dia d'avui estan encara molt invisibilitzades, estereotipades i discriminades.

LA NORMALITAT QUE SEMPRE SEMBLA ESTAR DE MODA

Index Activitats

https://fundaciondeloscomunes.net/lanormalidaderaelproblema/

Aquesta és una activitat per a "despertar-nos", per a qüestionar-nos algunes normes socials molt establertes, és a dir, despertar la reflexió crítica qüestionant el concepte de normalitat. Us recomanem i creiem que és important anar guiant les respostes de l'alumnat cap a temàtiques que després en altres activitats anirem introduint, relacionades amb el qüestionament del sistema sexe-gènere o les expectatives associades als gèneres. Així, a més de les primeres preguntes plantejades, es podrien fer altres.

Us proposem, doncs, una variant que trobareu a l'Annex de l'Activitat 1 amb alguns exemples d'afirmacions concretes provocatives i relacionades amb la temàtica d'allò que es considera normal i allò que no. També podeu fer ús del Glossari, així com de diversos articles d'opinió que us proposem al mateix apartat de l'Annex en l'Activitat 1. Seria molt recomanable treballar en cercle i fer preguntes a l'alumnat que alternativament i de manera sempre voluntària ocuparà l'espai central.

Activitat 1

TI - TC - T

ESO Batx CFP

Qüestionem la normalitat! Llegiu les preguntes i reflexioneu-les. Després escolteu la proposta d'activitat que us farà la vostra professora o professor i gaudiu l'activitat! També us proposem un Videopoema de Marwan.

"Creo que todas las teorías de la salud y la normalidad son de algún modo problemáticas porque todas terminan por especificar, prescribir las vidas y las relaciones, y todas se ponen (aunque inadvertidamente) al servicio de la subyugación. No es posible tener una teoría de la normalidad sin una visión positivista y un concepto utópico, y yo no creo que eso sea sostenible. Si se reflexiona sobre las ideas de salud/normalidad se advertirá que son sumamente cuestionables"

Michael White, 1995

- ***Què significa 'ser normal'?*** *Perquè creieu que la 'normalitat' sol estar sempre de moda? Quines normes socials més comuns recordeu ara mateix?*
- ***Us recordeu alguna vegada transgredint normes?*** *Per què? Com?*

Las escuelas continúan naturalizando y psicologizando problemas que en realidad son sociales. Es lo que ocurre cuando seguimos diferenciando entre las dificultades de aprendizaje de la población «normal» y las que se califican como «propias de la discapacidad». Estos argumentos dividen en el día a día a unos grupos sociales de otros por sus características, asentando en estas construcciones culturales la legitimidad de encauzar a las personas con hándicap por itinerarios diferenciados. Todos podemos y debemos aprender, y pensar de otro modo es negar a determinadas personas una de las características que nos definen como seres humanos: la educabilidad.

Calderón y Habegger (2012), Educación, hándicap e inclusión. Una lucha familiar contra una escuela excluyente. Octaedro, Granada.

Activitat 2

MELODIES DIVERSES QUE DIUEN TANTES COSES

Index Activitats

TI - TC - T

ESO Batx CFP

El professorat trobarà a l'ANNEX les lletres de les cançons en les quals es veurà assenyalat les frases que estan relacionades amb el concepte 'normalitat' o bé que donen la clau per les respostes a les preguntes plantejades. Quan la resposta siga oberta oferirem idees de possibles respostes. Entre les següents cançons es pot oferir a l'alumnat la selecció d'una o varies cançons en funció del temps disponible.

L'alumnat de Batxillerat i Cicles Formatius de FP poden donar resposta ací a les preguntes plantejades a l'exercici 1 i desprès les plantejades per a la cançó concreta seleccionada.

Escolteu la cançó, desprès resumiu en una frase allò que creieu més interessant. Després respon les preguntes que et proposem.

Cançó 'La gent normal' del grup Manel.

- *Quines són les demandes d'ella?*
- *Quines són les recomanacions de l'altra persona que parla amb ella?*
- *Quina és la diferència entre les dos persones?*
- *Entenen les dos persones el mateix per 'normal'?*

Cançó 'Semilla' de Peter Slow.

- *A quines barreres o, fronteres creieu que fa referència la cançó? Com podem contribuir nosaltres a fer realitat cada dia aquesta unió?*
- *Sabeu que significa la 'interseccionalitat'? (a l'annex de l'activitat 2 us compartim idees i articles relacionats i al final d'aquesta activitat podeu consultar la imatge sobre aquesta temàtica)*
- *Perquè les persones trans solen emigrar al nostre país?*

Cançó 'Normal es un programa de mi lavadora' de Viruta:

- *Quines coses creus que són considerades més "anormals" a la societat en què vivim?*
- *Què creus que fas que no és normal i t'assenyalen per això?*
- *Per quina cosa et sents més estrany/a?*
- *Quina cosa creus que normalment la gent pensa de les persones trans?*
- *En estadística la "moda" és el valor que més es repeteix, d'açò ve que l'expressió "estar de moda". Com relacioneu la moda amb la normalitat?*

Cançó 'A quién le importa' de Fangoria (amb Alaska)

- *Quin valor creus que vol expressar més i representa millor aquesta cançó?*
- *Coneixes alguna cosa de la seua història i amb quin moviment està clarament relacionada?*
- *Creus que et deuen imposar la teua manera de ser?*
- *Creus que la teua manera de ser segueix la norma de la societat? Si no és així, aparentes seguir la norma? Perquè?*

Cançó 'Born This Way' de Lady Gaga.

- *Quina cosa t'ha ressonat més del que ens diu la cançó?*
- *Quin aspecte de la vostra manera de ser us fa estar més orgulloses?*
- *Quin aspecte de la vostra manera de ser us proporciona més felicitat?*
- *Quin aspecte de la vostra manera de ser creieu que beneficia a la societat?*
- *Creieu que la vostra manera de ser és millor o pitjor que la de la resta de persones?*
- *Sou conscients de que la vostra manera de ser pot no a-gradar a altres persones?*
- *Heu aparentat alguna vegada una manera de ser diferent a la vostra? En quin context? Perquè?*

interseccionalitat

Kimberlé Williams Crenshaw

va ser la primera acadèmica i activista en incloure la noció d'interseccionalitat en un text de 1989.

La interseccionalitat considera els diversos eixos d'opressió que poden patir les persones i les particularitats i diferències que es generen.

Il·lustradora: Mariona Zamora Juan

"Un procés que contribueix a generar consciència de com diferents fonts estructurals de desigualtat (o "organitzadors socials") mantenen relacions recíproques. És un enfocament que subratlla que el gènere, l'ètnia, la classe o la orientació sexual, com altres categories socials, lluny de ser "naturals" o "biològiques", són construïdes i estan interrelacionades" (Platero, 2015: 81)

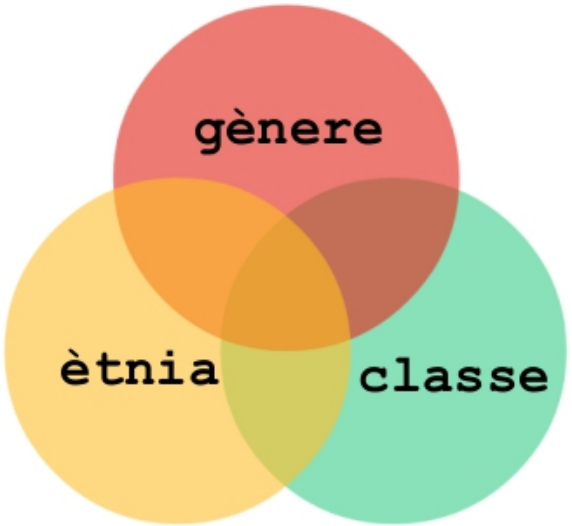

Diagrama de Venn (Platero, 2014: 61)

Activitat 3

TI - TC - T

ESO

MIRADES FEMINISTES INTRANSFERIBLES

Index Activitats

Sabeu el significat de les següents paraules? Uneix el terme a la seua definició. A continuació classifiqueu-les en tres llistats segons penseu que fan referència a valors positius, negatius o neutres en les relacions socials.

- Acceptació
- Desconsideració
- Determinació
- Empatia
- Apoderament
- Honestedat
- Integritat
- Menyspreu
- Resiliència
- Respecte
- Sororitat

1. _____: Sentiment de consideració vers alguna persona per raó dels seus mèrits, el seu rang, el seu saber o la seua edat.
2. _____: Sentiment d'identificació amb alguna cosa o alguna persona. Capacitat per a identificar-se amb una altra persona i compartir els seus sentiments.
3. _____: Procés pel qual una persona o un grup social aconsegueixen la força o els mitjans necessaris per a enfortir el seu potencial en termes econòmics, polítics, socials o laborals.
4. _____: Decisió
5. _____: Qualitat d'honest. Que s'adequa a les normes que exigeix el pudor i la decència, que no s'oposa als bons costums dominants de la societat en què viu.
6. _____: Sentiment pel qual s'estima menys del que val a algú o alguna cosa.
7. _____: Falta de consideració, de respecte vers alguna cosa o persona.
8. _____: Lligam estret establit entre dones que es basa en el fet de compartir experiències, interessos o preocupacions.
9. _____: Qualitat d'íntegre. Absolutament honest, incorruptible.
10. _____: Declaració de voluntat per mitjà de la qual una persona es compromet a fer alguna cosa
11. _____: Capacitat d'una persona o d'un grup per a continuar projectant-se en el futur a pesar de condicions molt negatives o vivències traumàtiques.

Activitat 4

TI - TC - T

ESO Batx CFP

Mireu detingudament els cartells, reflexioneu individualment i després, per parelles, responeu a les dues preguntes i relacioneu els cartells amb les paraules comentades abans. Trieu un o dos cartells i comenteu-los i finalment compartiu les vostres diverses mirades feministes en gran grup a classe.

- Què us diuen aquestes imatges o paraules dels cartells?
- Quina relació veieu o creieu que poden tenir amb les realitats trans?

"Cuando es verdadera, cuando nace de la necesidad de decir, a la voz humana no hay quien la pare.

Si le niegan la boca, ella habla por las manos, o por los ojos, o por los poros, o por donde sea. Porque todos, toditos, tenemos algo que decir a los demás, alguna cosa que merece ser por los demás celebrada o perdonada."

Eduardo Galeano
Celebración de la voz humana
"El libro de los abrazos"

Mira la esencia,
no las apariencias.

Que la empatía se haga contagiosa
Y que no tenga cura
MEDITacción
Con todo respeto

LA DESIGUALDAD
ES LA PANDEMIA

No volvamos a la normalidad... Volvamos a algo *mucho mejor.*
MEDITacción

NO CREAS
TODO
LO QUE
PIENSAS

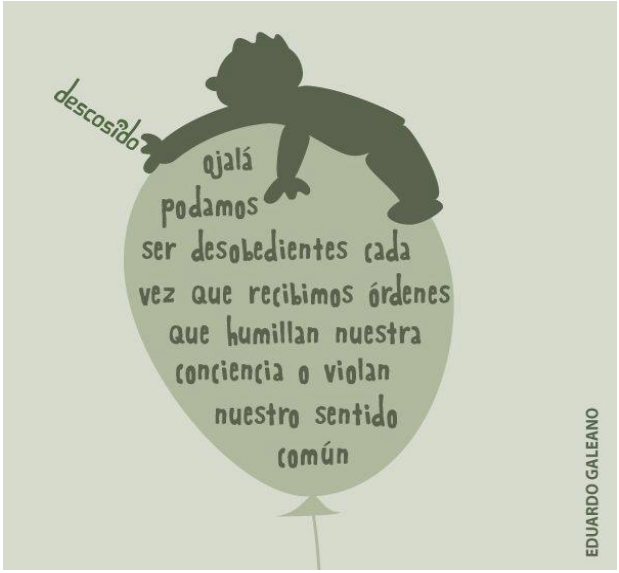
descosido
ojalá podamos ser desobedientes cada vez que recibimos órdenes que humillan nuestra conciencia o violan nuestro sentido común
EDUARDO GALEANO

II) Introduïm i plantegem la temàtica

Cal partir del coneixement que l'alumnat té sobre la realitat trans i introduir de manera senzilla algunes qüestions generals que podem desenvolupar en les sessions següents.

Us recordem que si en qualsevol moment necessiteu un suport per a contrastar allò que l'alumnat estiga responent, a l'Annex hem inclós 'Prejudicis al voltant de les persones trans' amb els seus aclariments corresponents seguint l'argumentari de l'any temàtic 2020 de la Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Trans i Bisexuals (FELGTB).

Recomanem, si és necessari, revisar alguns conceptes que aportem al glossari i es poden vincular amb les respostes com per exemple: heterosexualitat, binarisme, cisgènere... O senzillament, que guieu les converses amb l'alumnat al voltant de la imposició i la força de l'heterosexualitat com a norma a la societat en què vivim.

Activitat 5

QUÈ SAPS DE LES REALITATS TRANS

Index Activitats

TI - TC - TTD

ESO

Probablement l'alumnat tindrà més o menys coneixement de la realitat trans segons el nivell i etapa educativa. Proposem que per a ESO es faça aquesta Activitat 5 més simple.

Reflexiona al voltant de les següents preguntes sobre ser i nàixer trans:

- *Què és ser una dona TRANS?*
- *Què és ser un home TRANS?*
- *Coneixeu alguna persona TRANS famosa?*
- *Creus que aparentment tenen una fisiologia diferent?*
- *Creus que aparentment tenen una forma de comportar-se diferent?*
- *Quan hi ha un company o companya de classe que sembla diferent a la resta de classe per alguna raó, Què fas? Què creus que seria allò més raonable a fer?*
- *Ha passat alguna vegada en algun dels cursos que has estudiat?*
- *Quin ha sigut el comportament de companys i companyes?*
- *Creus que aquest comportament hauria de canviar? Per què?*
- *Saps de dates importants al llarg de l'any, relacionades amb les persones TRANS?*

Activitat 6

TI - TC - TTD

Batx CFP

Reflexiona al voltant de les següents preguntes. Els vídeos de l'activitat 8 et serviran per confirmar les respostes a aquestes preguntes.

- *Què és ser una dona CIS?*
- *Què és ser una dona TRANS?*
- *Què és ser un home CIS?*
- *Què és ser un home TRANS?*
- *Què és ser una persona no binaria?*
- *Coneixeu alguna persona TRANS famosa?*
- *Creus que aparentment tenen una fisiologia diferent?*
- *Creus que aparentment tenen una forma de comportar-se diferent?*
- *Quins creieu que són els estereotips i els prejudicis que més es vinculen amb les persones Trans?*
- *Quan hi ha un company o companya de classe que sembla diferent a la resta de classe per alguna raó...*
- *Què fas? Què creus que seria lo més raonable de fer?*
- *Ha passat alguna vegada en algun dels cursos que has estudiat?*
- *Quin ha sigut el comportament de companys i companyes?*
- *Creus que aquest comportament hauria de canviar? Per què?*
- *Saps de dates importants al llarg de l'any, relacionades amb les persones TRANS?*

Activitat 7

INTERPRETEM LA MIRADA TRANS A TRAVÉS D'UN POEMA

Index Activitats

TI - TC - T

ESO Batx CFP

Ara us proposem llegir aquest poema de Miquel Martí i Pol i que us pregunteu quina relació veieu amb la visibilització de les persones trans.

TRANSVERSALITAT: El professorat de valencià pot demanar a l'alumnat un estudi del poeta: la seua obra, la seua vida ... per exposar-lo a la classe.

Viure és combatre la peresa

No tot és desar somnis pels calaixos
rodejats d'enemics o bé d'objectes
que subtilment i astuta ens empresonen.

Perquè viure és combatre la peresa
de cada instant i restablir la fonda
dimensió de tota cosa dita.

Podem amb cada gest guanyar nous àmbits
i amb cada mot acréixer l'esperança.

Serem allò que vulguem ser.

Activitat 8

CONEGUEM PERSONES I ACTIVISTES TRANS

Index Activitats

TI - TC - TTD

ESO Batx CFP

Si l'alumnat de batxillerat i cicles té dubtes respecte al significat d'aquests termes se'l pot remetre al glossari específic que hi ha a l'annex. A l'alumnat d'ESO que no estarà tan familiaritzat possiblement amb aquest vocabulari, se li pot remetre a les activitats 13 i 14 abans de dur a terme aquesta activitat. Així doncs, podrien treballar el llenguatge específic trans de manera lúdica, jugant al passaparaula i al kahoot que hem creat i després ja seria més motivador fer aquesta activitat.

Us proposem que l'alumnat realitze fitxes amb característiques, peculiaritats i aspectes que els desperten l'atenció de cada persona. Aquestes fitxes les farem servir en un exercici més endavant de Role Play

Mira els vídeos i intenta resoldre algunes de les preguntes d'abans. Intenta resoldre també les preguntes al voltant de cadascun dels videos. Quines altres qüestions es poden comentar sobre les diverses realitats trans? Pensa amb les següents paraules clau: binarisme, transitar, cisexisme, transfòbia.

VIDEO 1. NIURKA. Què és una dona transsexual?

VIDEO 2: CASANDRA. Què significa ser una persona no binaria?

VIDEO 3: ALEX. Ser trans significa transitar sí o sí?

VIDEO 4: ALEX. Què és el cisexisme i la transfòbia?

VIDEO 5: JOAN. Què és ser un xic trans?

Activitat 9

DIA INTERNACIONAL DE LA VISIBILITAT TRANS

Index Activitats

TI - TC

ESO Batx CFP

Aquest fragment explica en línies generals per què se celebra aquesta data. Cada any, el moviment LGTBI pronuncia un manifest (Manifest 2020)

Llig el text i completa'l amb les següents paraules.

El Dia Internacional de la Visibilitat Trans és una commemoració (1) ..... que té lloc el 31 de (2) ....., dedicada a la celebració de les persones trans i la sensibilització en contra de la (3) ..... cap a les persones trans a tot el món. La festivitat va ser fundada per l'activista trans de Michigan (4) ..... en (5) ..... com una reacció a la falta de dies de festa LGTBI que celebren la visibilitat de les persones trans, ja que l'única commemoració coneguda centrada en les persones transgènere era el Dia Internacional de la (6) ..... Trans, que recorda a les persones trans víctimes de (7) ..... d'odi, però no reconeix ni celebra la visibilitat dels membres (8) ..... d'aquesta comunitat. En 2014, la festa va ser observada pels activistes a tot el món.

A l'estat espanyol la FELGTB celebra el Dia de la Visibilitat Trans, desde el 2008, el (9) ..... de març coincidint amb l'aniversari de (10) ..... de la llei d'identitat de gènere a Espanya. Aquesta llei, pionera mundial en el seu moment, ha envellit requerint tant nous enfocaments com atendre realitats que en el seu moment van quedar (11) ....., com són les persones (12) ....., la població (13) ..... i les realitats (14) .....

Rachel Crandall
Delictes
Memòria
Vius
Discriminació
no binàries
2009
Excloses
Migrant
Anual
Menors
Març
15
l'aprovació

Activitat 10

LA LLARGA MARXA CAP A LA VISIBILITAT TRANS

Index Activitats

TI - TC - T - TTD

ESO Batx CFP

Lectura individual i reflexió, després demanarem que en grups de quatre persones comenten l'article per debatre les idees principals; per últim, com a treball a casa, de manera individual l'alumne haurà de resumir l'article en una historia de Instagram. A la història d'Instagram es pot acordar amb l'alumnat que aquesta història tinga una etiqueta que faça referència al grup. Agrairíem que també etiquetaren @castellolgtbi @felgtb @STEPV_iv per poder fer seguiment de les activitats. Al dia següent exposaran a classe la història.

Llegiu l'article d'opinió del 2017 de Amanda Azañón, dinamitzadora de el Grup de Polítiques Trans de FELGTB, desprès escriu un resum en una història d'Instagram.

No fa molt de temps, les persones trans, així com tot el col·lectiu LGTB, érem considerades éssers antisocials, naixíem amb l'estigma de delinqüents, sobre els nostres caps penjaven lleis infames com la llei de vagabunds i malfactors, promulgada el 1935 durant la segona república i ampliada posteriorment en 1955, durant el franquisme, per reprimir expressament tota persona que no s'adherís rígidament a el model cisexual-heterosexual.

El 1970 va aparèixer la llei de perillositat i rehabilitació social, amb la qual les persones trans érem condemnades a patir penes de presidi a un establiment psiquiàtric on patíem tractaments reversivos, incloent teràpies electroconvulsives i, en casos extrems, fins a la lobotomia. 'Aquestes lleis van estar vigents fins a llargs anys després de ben entrada la democràcia!

Fins que un bon dia van decidir prendre els carrers. Les més aguerrides de nosaltres, en un no gaire llunyà 26 de juny de 1977, es van posar al capdavant del que es va anomenar la primera manifestació Gai a Barcelona, amb les lleis repressives de l'anterior règim encara vigor.

No cal dir que van rebre càrregues policials, hi va haver carreres i pallisses per part de la policia. Però vam ser visibles, visibles per fi!

Per aquella època no teníem ningún dret, fins del més bàsic, ¡viure!

Eren els temps en què les nostres pròpies famílies ens feien fora de casa a primerenca edat, se'ns condemnava a la marginalitat i a la misèria; eren els temps de frases terribles,

"preferisc un fill tonto a un fill maricon", érem privats i privades de tota condició humana.

En aquells temps també vam començar a visibilitzar en els mitjans, sobretot a la televisió. Passem a ser éssers objecte de la curiositat i de la morbositat popular, gent de l'espectacle, però que les més joves admiràvem amb enveja des del nostre armari particular, però que sigue com sigue, per fi teníem a algú amb qui identificar-nos.

Des d'aquesta precària situació va començar un moviment, ens va costar Déu i ajuda aconseguir les sinergies dins del que llavors era sol moviment Gai, no agradaven aquelles estereotipades transvestits, boges, cabareteres i putes de les que deien que donàvem molt mala imatge.

Molt ha plogut de llavors ençà. Primer va arribar la despenalització en els anys 80, fins a aconseguir a finals dels noranta tímids accessos a el sistema sanitari públic, serveis limitats a Andalusia i fortament patologitzats i tutelats per facultatius que ens tractaven com a gent sense criteri i de limitades capacitats intel·lectuals, però d'alguna manera cal començar.

Havia arribat el moment de començar a treballar unes lleis justes., No es tractava de demanar privilegis, sinó del nostre reconeixement com a ciutadans de ple dret, de tenir un nom que ens representi, de tenir una identitat de gènere reconeguda davant l'Estat, de tenir una sanitat i educació que tingue en compte les nostres necessitats, com la de qualsevol altre ciutadà d'aquest país, independent de la seva edat, raça, credo, nacionalitat i condició social.

Els drets no cauen de cel, s'obtenen a través de la lluita i la lluita no és possible sense la visibilització. I el que és pitjor, quan deixen de lluitar es perden. El que no es veu no existeix!

Al llarg de segle XX hem estat moltes les persones trans les que ens hem visibilitzat, de tan diverses procedències i ocupacions com la resta de qualsevol altre col·lectiu social, des de la humil prostituta de carrer a obrers, estudiants, mestres, científics, escriptors, fins a arribar a altes posicions acadèmiques i corporatives.

Vull recordar avui els noms de Leandra Vicci, enginyera transsexual que va participar al programa Lunar Orbiter de la NASA en els anys seixanta; Rebecca Openheimer, astrofísica; Ben Barres, professor de neurobiologia a la universitat de Stanford i molts altres, sense oblidar molt especialment a Miryam Amaya, una de les persones que li va tocar córrer davant de la policia en aquella històrica manifestació de 1977 a Barcelona i que malgrat els anys transcorreguts continua la seva vida activista.

I, per descomptat, a totes aquelles persones anònimes que són visibles els 365 dies de l'any, i a aquelles que ens han deixat, unes per força dels anys, i altres que, portades per la barbàrie de la incomprensió social, ens han abandonat prematurament , com l'adolescent Ekay mort recentment.

Per tot això és imprescindible que donem suport sense fissures l'aprovació de la Llei d'Igualtat LGTBI, actualment al Congrés dels Diputats, així com totes aquelles lleis autonòmiques actualment en tràmit en els corresponents parlaments autonòmics. Només així podrem sortir de les tenebres per ser plenament visibles.

Perquè els nostres drets, són drets humans

Feliç dia de la visibilitat

La versió original, en castellà, d'aquest article podeu trobar-la ací

2021 CASTELLÓ LGTBI
FEMINISMOS IGUALDAD Y DERECHOS HUMANOS
ASSOCIACIÓ CASTELLÓ LGTBI: COL·LECTIU PER LA DIVERSITAT AFECTIU-SEXUAL

Activitat 11

TI - TC - T

ESO Batx CFP

L'any 2020 ha sigut diferent, donada l'excepcionalitat sociosanitària amb la crisi de la pandèmia pel coronavirus. Cal aprofitar el ventall d'activitats enlínia que s'han programat a manca de poder fer possible la visibilitat en carrers, places i escenaris públics com sales d'actes i conferències. En aquest article trobareu alguna informació

Fes una ullada a la pàgina web següent i als cartells i digues quines són les propostes per commemorar eixe dia de la visibilitat trans.

VISIBLES FEST
DEL 20 - 27 DE ABRIL
18H CANARIAS | 19:00H*
Charlas por la visibilidad lésbica
LIVE
20A VISIBILIDAD LÉSBICA EN EL ÁMBITO EDUCATIVO
Ana Ojea
@redlgbtiq
Rosa Sanchís
@karicies
22A VISIBILIDAD LÉSBICAEN EL DEPORTE
Cristy Shedimar Tojo
@cristytojo
Sofía Rodríguez
@sofiarodriguez_82
desde @FELGTB
23A JUEVES LITERARIOS
Luz Gabaldón
@luz_gabaldon
Cris Pérez
desde @FELGTB
FEMINISMO, SORORIDAD Y VISIBILIDAD LÉSBICA
24A
Irantzu Varela
@faktoria_lila
Mariana Orueña
26A VISIBILIDAD LÉSBICA EN LA MÚSICA Y LA POESÍA
19:00H*
Victoria Ash
Ester Casanova
@ester_casanova
desde @FELGTB
27A VISIBILIDAD LÉSBICA Y REFERENTES
Itziar Castro
@itziarcastro
Teresa Castro
@tcastrocorrea
desde @FELGTB
FELGTB
ESPACIO ARCOÍRIS

VISIBLES FEST
L 20 ABRIL
LIVE
19:00H
18H CANARIAS
VISIBILIDAD LÉSBICA
EN EL ÁMBITO EDUCATIVO
Ana Ojeda Alonso y Rosa Sanchís Caudet
@redlgbtiq
@karicies
desde @FELGTB
FELGTB
Charlas por la visibilidad lésbica
ESPACIO ARCOÍRIS

ESPACIO ARCOÍRIS
Espacio divulgativo de encuentro y formación sobre realidades LGTBI en tiempos de COVID19
ABRIL LITERARIO
Recomendaciones de libros LGTBI
Charlas en directo
Y más...
#YoMeQuedoEnCasa
FELGTB Federación Estatal de Lesbianas, Gais, Trans y Bisexuales

ESPACIO ARCOÍRIS
#ARMARIOSCOMPARTIDOS
MIÉRCOLES 15 A LAS 19H
18h en Canarias
Drag Kings con corona frente al coronavirus
@kenpolletofficial
@mykel.n.m
COLECTIVO DRAG KING ESPAÑA
@billyboy_drag
@hapihapiking
instagram.com/jovenesfelgtb
Charla en directo desde Instagram con Mykel N. Mcfit y la participación de varios Drag Kings: Billy Boy (Valencia), Ken Pollet (Barcelona) y Hapi Hapi King (Zaragoza)
#YoMeQuedoEnCasa
FELGTB Federación Estatal de Lesbianas, Gais, Trans y Bisexuales

Activitat 12

CONEGUEM LA BANDERA TRANS

Index Activitats

TI - TC

ESO Batx CFP

Quina bandera representa la realitat trans?
Què representen les altres tres?

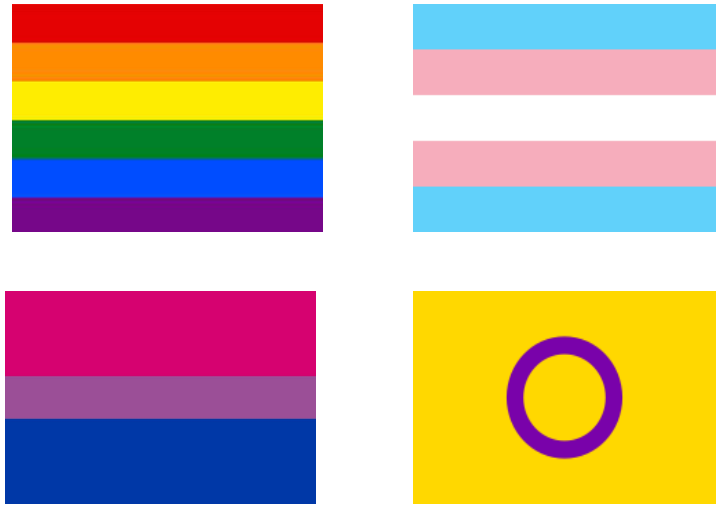

Per tal de comprovar si has encertat, consulta la informació sobre les banderes lgtbi als següents articles al voltant de:

Els símbols LGTBI al llarg de la història

Els significats de les banderes lgtbi

En l'article ¿Cuál es la bandera trans? trobaràs informació de la bandera trans. Llig-lo completament i intenta retenir la informació, després completa les frases següents. Quan hages completat el text, torna a la pàgina i comprova que les has completat correctament:

La bandera va ser dissenyada per .... en l'any .....

Apareix públicament per primera vegada en ..... ciutat d'Arizona en la marxa de l'orgull.

La dissenyadora va donar la bandera al ..... Smitsonian i va ..... l'Associació de Veïns Veterans Trans, la qual va estar activa des de ..... fins .....

Les ratlles blaves representen ..... , les rosa ..... i la blanca del mig persones ..... , ... o .....

La bandera significa ..... de la ..... de les nostres vides i fa referència a ..... i a aquelles persones que .....

Activitat 13

TREBALLEM EL LLENGUATGE TRANS

Index Activitats

TI - TC - T

ESO Batx CFP

És important que el nostre alumnat tinga coneixement del vocabulari bàsic al que fa referència la realitat trans. Per als cursos primers de l'ESO serà una activitat més lenta i treballada; però per l'alumnat dels nivells educatius de Batxillerat i Cicles Formatius pot ser una activitat més ràpida, a mode de repàs. Proposem fer-ho d'una manera lúdica amb l'ajuda del Glossari que es troba a l'Annex.

També destaquem al professorat que, segons el curs on proposeu l'activitat, també seria possible que l'alumnat aprofundira en paraules que no estiguen únicament al glossari. Per tant, amb els recursos que us proposem a diverses activitats, a l'annex i als diversos articles, també es podrien fer ús d'altres termes, per a trobar, descobrir i jugar amb paraules relacionades a favor de la Visibilitat Trans preparant el propi alumnat el joc de passaparaula o kahoot.

TRANSPASSAPARAULA. Prepareu en grups de treball cooperatius les preguntes del Joc Passaparaula ajudant-vos del glossari específic Trans. Prepareu les definicions que corresponen a una paraula que comença o conté cadascuna de les lletres de l'abecedari. Desprès podreu jugar entre grups per intentar respondre el màxim de preguntes.

Activitat 14

TI - TC - T

ESO Batx CFP

TRANSKAHOOT. Practica el Vocabulari Trans amb el següent Kahoot. Segueix les següents instruccions:

1. Entra a aquest enllaç de l'aplicació Kahoot per generar un codi.

2. Després entra a la pàgina del joc: https://kahoot.it i introdueix el codi generat per al teu joc

3. Crea el teu 'nick name', triant el que més t'agrade de les opcions que t'ofereixen.

4. Comença a jugar!. Tingues en compte que tens un límit de temps per contestar cada pregunta

Activitat 15

PARLEM DEL GÈNERE

Index Activitats

TI - TC - T

ESO

Què és el gènere? Llig la definició de Lucas Platero sobre el gènere i respon a les preguntes:

- Quin sentit té l'assignació de gènere?

- Quan se'ns assigna el gènere?

- Quin és el constructe social per tota persona designada com a 'masculina'?

- Quin és el constructe social per tota persona designada com a 'femenina'?

- De quants tipus de gènere parla Lucas Platero?

[1] Género: Este término tiene varios significados, uno de ellos es el género gramatical (masculino/femenino); sin embargo, la acepción que puede interesar más es aquella que señala la construcción social que asocia ciertos comportamientos, anatomías, actitudes y profesiones a hombres y mujeres, los cuales han experimentado importantes cambios a lo largo de la historia pero también de los contextos geopolíticos.

El género sirve para delimitar lo que entendemos como masculino o femenino, asignando lo masculino como una expresión exclusiva de los hombres, de la misma manera que la feminidad es propia sólo de las mujeres. En el mundo occidental, los roles de mujeres y hombres son muy distintos entre sí. Casi como si se refiriesen a «dos especies distintas».

Esta diferencia forma parte inherente de la organización las estructuras sociales básicas, como son la familia y el trabajo, así como distribuyen desigualitariamente el cuidado, la participación en el espacio público, la importancia de sus aportaciones sociales, etc.

(Personas) con género independiente (o independientes al género), con géneros flexibles o creativos. Basándose en su propia experiencia, algunas personas de diferentes edades así como sus familias, están empezando a usar estas expresiones para fijarse en las cualidades positivas que tienen sus hijos o ellas mismas. Señalan la creatividad, la flexibilidad y la independencia con respecto a las normas

tradicionales de género, más que fijarse y nombrar aquellas características que no tienen, como es la de cumplir con las normas de género tradicionales. Con estas expresiones, tratan de incluir a un conjunto amplio de realidades, que aúnan a aquellas personas que:

a) no rechazan su sexo asignado, pero que no encajan en los límites del género tradicional;

b) las que rechazan explícitamente las categorías «chico» y «chica»

c) y aquellas que se identifican con un género distinto al asignado, que pueden transicionar a un nuevo rol de género (Pyne, 2014b). Esta mirada inclusiva tratar de conseguir sumar alianzas, al fijarse en la diversidad de las expresiones de género.

[1] Pàgines 4002-3 Lucas Platero en 'Transexualidades'. Acompañamiento, factores de salud i recursos educativos. Edicions Bellaterra.

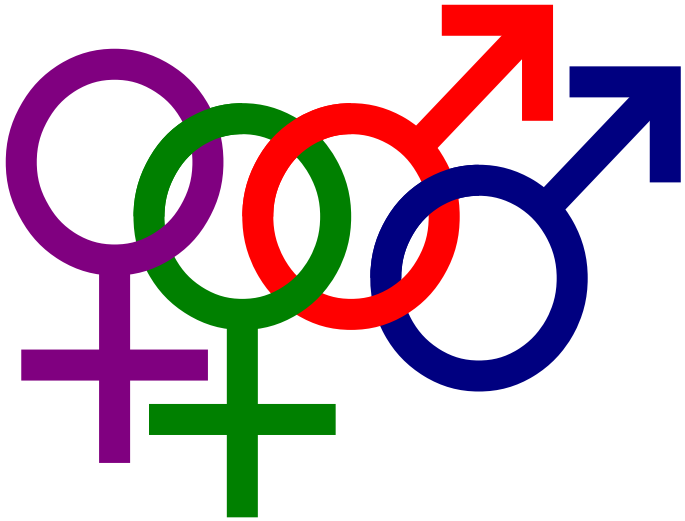

Activitat 16

TI - TC - T - TTD

ESO Batx CFP

Llegiu el següent article sobre el gènere: 'El gènere fluid i la construcció social del gènere' i digueu si les declaracions són vertaderes (V) ó falses (F). Justifica la teua resposta donant com a referència la frase del text que corrobora la teua decisió.

- [ ] 1. La Identitat de gènere és un aspecte determinat per la biologia.
- [ ] 2. La Identitat de gènere està relacionada amb els valors d'una determinada cultura.
- [ ] 3. El gènere fluid es basa en la idea que el sexe i el gènere assignat al nàixer són independents.
- [ ] 4. La Identitat de gènere consisteix en identificar-se com a home o dona segons el sexe.
- [ ] 5. La Identitat de gènere consisteix en comportar-se com a home o dona.
- [ ] 6. Segons Butler, el gènere s'apodera del que culturalment s'ha construït en funció dels sexes biològics.
- [ ] 7. La masculinitat i la feminitat són inherents al sexe.
- [ ] 8. Solament les persones trans i els homes i dones amb ploma mostren discordància entre el sexe biològic i el rol de gènere.
- [ ] 9. L'heteropatriarcat considera il·legítima l'heterosexualitat.
- [ ] 10. De quines dues visions antagòniques parla el text? Fes un resum.

Index Activitats

III) Mostrem identitats trans i co-creem empatia

En aquest tercer bloc temàtic fem visibles distintes realitats de persones amb identitats trans, desmuntem prejudicis i també aprofundim en el llenguatge inclusiu i no binari. Respecte a les identitats trans, us proposem diversos recursos audiovisuals de manera que trieu aquells que s'ajusten a l'etapa educativa de l'alumnat. Són recursos prou diversos que visibilitzen testimonis de persones trans de diferents edats i també diversos respecte a la seua durada. Ens relaten com viuen les seues vides, les seues lluites internes per descobrir la seua identitat i personalitat, els entrebancs i problemàtiques familiars, socials i laborals que es troben pel camí, entre altres coses. Pel que fa al treball en grup, seria interessant també, si és possible i el temps i recursos ho permeten, que proposeu una dinàmica grupal de treball a l'aula en grups de 6 alumnes i després en gran grup. A més de respondre les preguntes que us facilitem per a cada vídeo, l'alumnat elaborarà fitxes amb el perfil de cadascuna de les persones que apareixen als vídeos. Aquestes fitxes seran útils com a suport didàctic per l'activitat 25 de role play.

SOMOS, ESTAMOS Y EXISTIMOS. FUERTES, UNIDAS Y LUCHANDO

Activitat 17

TRANSVISIBLES. CRÒNIQUES DE VIDES TRANS

Index Activitats

TI - TC

ESO Batx CFP

Si decidireu visualitzar aquest reportatge a classe, com que la seua durada és de 46 minuts, en cas que sols escolliu alguns fragments, després seria molt recomanable fer una tertúlia transdialògica amb tot el grup classe. Tot i que en aquest vídeo no apareixen els noms de les persones que comparteixen les seues vivències, també estaria bé proposar a l'alumnat elaborar unes fitxes breus d'aquella persona que més li haja despertat atenció i curiositat. D'aquesta manera, després es podrien posar en comú totes les elaborades per l'alumnat i, durant una altra classe, junt amb les altres fitxes de persones amb identitats trans elaborades en aquesta activitat, seria un material didàctic amb bona utilitat per a la tècnica del role play que veureu a l'Activitat 25 del Bloc IV Coneguem les les Discriminacions i Reivindicacions de les Persones Trans. Vos recomanem diferents metodologies en aquest apartat.

Visualitzeu aquestes cròniques de diverses persones trans i feu anotacions d'aquelles idees principals i d'altres aportacions que les persones trans us suggereixen. Després ho compartireu amb tota la classe i això us serà de molta utilitat com a recurs didàctic del que podreu fer ús en altra activitat.

'Vida en trans' COMPLET | Cròniques. Reportatge de RTVE estrenat el 4 d'abril del 2019. #CRvidatrans posa imatge i so a històries de persones trans del nostre temps, menors, joves i adultes:

Activitat 18

DESMUNTEM PREJUDICIS

Index Activitats

TI - TC

ESO Batx CFP

En primer lloc, considerem essencial destacar i justificar la importància i la necessitat educativa i social de desmuntar els prejudicis. La LGTBIfòbia és el prejudici social construït culturalment i reforçat per l'educació i la socialització que normalitzen el cisexisme i l'heteronormativitat. Així doncs, la diversitat sexual i de gènere encara és molt rebutjada i la seua expressió pot anar des del rebuig fins a les diverses violències. Tal i com destaca el recent 'Informe de Delitos de Odio e incidentes discriminatorios al colectivo LGTBI 2018' elaborat per la FELGTB i l'Observatori 'Redes contra el Odio': 'La realitat d'un estigma mil·lenari és tossuda i permaneix fortament arrelada. Més fortament del que amb freqüència es pensa i una de les proves més evidents de la resistència a desaparèixer dels prejudicis i la desigualtat es troba en els delictes d'odi'.

Aquesta activitat us proposem per a fer-la amb una metodologia lúdica i cooperativa, co-creant un concurs on participen diferents equips i us recomanem facilitar-la després d'haver treballat altres activitats claus relacionades com la 5, 6 i 7. A l'annex de l'activitat 18 trobareu orientacions més detallades per a facilitar el seu desenvolupament. Tanmateix, estaria bé que una sessió abans de fer aquesta activitat, es dedicara a compartir algunes idees provocatives al voltant dels prejudicis per a visibilitzar els seus impactes, motivar a l'alumnat i despertar la seua curiositat i ganes de participar al concurs. En cas de fer l'activitat a l'ESO, es podria valorar escollir per concurs alguns dels prejudicis que us proposem ja que som conscients que pel temps disponible potser no es podrien treballar tots. Si és possible, doneu possibilitat a l'alumnat de fer ús pedagògic dels seus telèfons mòbils, ordinadors o altres dispositius digitals per a facilitar la recerca d'informació.

A continuació expliquem les fases del joc i després l'enunciat de la tasca i el llistat de prejudicis

***INTRODUCCIÓ AL JOC**: Us proposem que, una sessió abans de fer aquesta activitat, comenceu la classe amb una pluja d'idees introductòria al voltant del significat i de què entenem per prejudicis i dels seus impactes en les vides de les persones i en les societats. També que després compartiu algunes idees provocatives al voltant dels prejudicis per a motivar a l'alumnat i despertar la seua curiositat i ganes de participar al concurs. Cada equip d'alumnes es podria anomenar amb un lema propi i únic.*

***EL JOC**: A l'apartat de Metodologia d'aquesta guia i a l'Annex de l'Activitat 18 trobareu Orientacions per al desenvolupament del joc així com Arguments respecte a la Veracitat o Falsedat d'afirmacions.*

***CONSOLIDACIÓ**: Una vegada acabat el concurs i amb l'objectiu de clarificar aspectes, l'alumnat podria organitzar els prejudicis en diferents blocs temàtics. Per exemple: "Bisexualitat i Transsexualitat"; "Salut i Transsexualitat"; "Reivindicacions de les persones trans"; o "Feina i Transsexualitat".*

***APROFUNDIMENT**: Finalment, com a recopilació de l'activitat, una vegada realitzat el concurs, us proposem escollir prejudicis que afecten més a les persones trans, per treballar amb més profunditat. A la pàgina següent trobareu les afirmacions que es posaran en joc (a l'Annex us compartim Arguments com a suport per a l'explicació a l'alumnat de la seua Veracitat o Falsedat)*

Quins prejudicis coneixeu al voltant de les identitats trans? Comenceu el concurs en equips cooperatius i descobriu si són vertaderes o falses les afirmacions que debatreu. Escolteu ben atentament les indicacions del professorat, aclariu qualsevol dubte i col·laboreu amb la preparació del concurs a classe.

1. No pots identificar-te com a bisexual a menys que hages tingut relacions amb un home i una dona.
2. Les persones trans naixen, no escolleixen la seua identitat.
3. Les dones trans no són dones, per tant no es poden incloure en la lluita feminista.
4. No pots identificar-te com a lesbiana si no has tingut relacions sexuals amb un home.
5. Les persones trans pateixen traumes, inestabilitats emocionals, psicològiques com a conseqüència de la seua identitat.
6. Les dones bisexuals són trànsfobes.
7. Les persones trans naixen en un cos equivocat.
8. La transsexualitat és una malaltia.
9. Les persones trans pateixen disfòria de gènere.
10. Les persones trans no són biològiques.
11. La transsexualitat és un capritx.
12. Les dones trans sols es dediquen a la prostitució, són perruqueres o ballarines.
13. Les persones trans reivindiquen el dret a l'autodeterminació de gènere.
14. Les persones trans pateixen moltes discriminacions a l'àmbit laboral.
15. Les persones trans reivindiquen el seu dret a triar si emprenen o no un trànsit de qualsevol tipus, especialment físic, a l'igual que la individualitat de cada procés de trànsit, marcat per les circumstàncies, necessitats i desitjos de cada persona
15. El sexe entre dones és de baix risc quan es tracta d'infeccions de transmissió sexual (ITS).
16. Les persones no binàries no formen part del col·lectiu trans en la seua lluita.

Activitat 19

CONEGUEM EL LLENGUATGE INCLUSIU I NO BINARI

Index Activitats

TC – TI - T- TTD

ESO

Abans de començar a llegir l'article, convé fer una pluja d'idees durant uns minuts amb tota la classe. A la pissarra es poden anar anotant les idees que aporta l'alumnat per poder contrastar-les després de llegir les referències dels enllaços. Després de llegir l'article i guia i veure el videoclip, elaboreu col·laborativament les respostes en grups de 4/5 persones.

Què sabeu del llenguatge inclusiu i el no binarisme? Compartiu i expresseu les vostres aportacions al voltant del que coneixeu. Entreu als següents enllaços del videoclip, article, manifest i guia i esbrineu la resposta a les preguntes:

- *Que significa ser no-binari?*
- *Quin és l'objectiu de l'ús del llenguatge inclusiu?*
- *Quins són els seus trets característics? Pots posar exemples?*
- *Com s'utilitza quan fa referència a persones no binàries?*

- *Videoclip: ¿Qué significa ser 'no binario'?*

- *Article sobre la 'Guía de lenguaje inclusivo'*

- *Manifest sobre el gènere neutre en castellà.*

-*Guia de llenguatge inclusiu. Feu una ullada a aquesta guia i atureu-vos a llegir les pàgines 17, 18 i 19.*

OPCIONAL: *Si vols conèixer amb més profunditat un testimoni complet trans no binari, et deixem aquest videoclip. Eme, cantant i activista trans no binaria, ens recorda amb aquesta xerrada que les persones trans sempre han existit a tot el món i al llarg de tota la història. Respecte a la seua trajectòria artística, ha fusionat els sons del folklore llatinoamericà amb les lletres reivindicatives de la comunitat LGTBIQ+. Per a Eme, cantar és un acte de lluita, de visibilització i sensibilització front a les injustícies socials. Tanmateix, en aquest vídeo reflexiona al voltant de com les persones trans han estat presents i, fins i tot, millor considerades en altres èpoques que en el món contemporani.*

"Yo no nací en un cuerpo equivocado" Eme (TEDxTukuyWomen)

Activitat 20

TC – TI - T- TTD

Batx CFP

Abans de començar a llegir l'article, convé fer una pluja d'idees durant uns minuts amb tota la classe. A la pissarra es poden anar anotant les idees que aporta l'alumnat.
Us animem a seguir la metodologia de les tertúlies transdialògiques (que com recordeu, poden abarcar més d'una sessió de classe). Per aquestes TTD cal que l'alumnat llisca l'article complet que trieu treballar o els article, a l'enllaç que us facilitem. Proposarem a l'alumnat que destaquen mentre lligen, les coses que més desperten la seua atenció, curiositat, dubtes o sorpresa.

Què sabeu del llenguatge inclusiu i el no binarisme? Compartiu i expresseu les vostres aportacions en veu alta al voltant del que coneixeu del llenguatge inclusiu i no binari. Després llegiu les tasques que se vos proposen individualment, comenteu en parelles i finalment compartir aprenentatges en gran grup a classe.

Proposta de tasca 1: *Tertúlia dialògica a partir de la pregunta i la lectura d'aquest article:*

Per què cal combatre el llenguatge sexista?

Proposta de tasca 2: *Visualització d'un vídeo de 5 minuts de durada i debat grupal a partir de les preguntes proposades:*

¿Qué significa ser 'no binario'?

Proposta de tasca 3 *(Tertúlia transdialògica d'un Article) "Elle es no binarie" . A continuació de les preguntes, us destaquem fragments concrets)*

- *Coneixieu aquest ús del pronom "elle"?*
- *Coneixeu alguna persona famosa "no binària"?*
- *Proposem a l'alumnat dir exemples d'expressions no binàries que en altres llengües són molt comunes...*
- *En castellà s'està introduint el pronom "elle" quan les persones no se identifiquen ni com a xics ni com a xiques, per exemple "el, ella, elle" "Chico, chica, chique", "niño, niña, niñe". Com creus que es podria implementar en Català?*

Ser no binarie excede a una mera cuestión de apariencias. En palabras de Ro: «Va más allá de no querer usar vestidos o no querer pintarme los labios. Tampoco es que me quiero rapar y usar sandalias con medias. Es una sensación súper propia». «Otros idiomas tienen el lenguaje no binario súper naturalizado, ¿cómo lo pasás al español si en nuestro idioma no tenés ese recurso para mantener la fidelidad con el texto original, que es la máxima número uno de la traducción?».

«Es una incomodidad súper profunda e interior. Al día de hoy yo todavía no la puedo poner en palabras. Si no confían en lo que yo estoy expresando ahora, mal ahí. No va a cambiar, porque está ahí por más de que los demás no lo comprendan». Rocío Sileo, Escritura Feminista Elle no se ve reflejade en medios de comunicación masivos. Sin embargo, la mayoría tienden a mostrar a gente que transicionó de un género a su opuesto desde una concepción binarista. Raras veces se mediatizan personas que no habiten la norma hombre- mujer.

Proposta de tasca 4: *"La representació i visibilitat social de les persones no binàries al món audiovisual i a les sèries de ficció"*

Us proposem explorar aquesta temàtica i possibilitar un debat a l'aula amb l'alumnat. Si és possible i trieu treballar amb més calma aquest article es podrien crear 5 grups a classe i cada grup de treball es responsabilitzaria de veure algun capítol o fer recerca amb profunditat de la sèrie (escollides a l'atzar per als 5 grups) i destacar així peculiaritats i coses que han après de les identitats no binàries.

Llegiu l'article i el vídeo que inclou. Aquestes preguntes us guiaran per al debat:

5 series con personajes no binarios – Escritura Feminista

- *Conegueu alguna sèrie amb representació de persones no binàries?*
- *Quina relació hi veieu amb les realitats trans?*
- *Quin paper fan a la sèrie i com donen visibilitat a la seua identitat?*
- *Per què creieu que a dia d'avui encara són tan invisibles les persones nobinàries?*
- *Per què és tan important el seu reconeixement social i la seua visibilitat?*

Activitat 21

TRANSIMPRESCINDIBLES

Index Activitats

TC – TI - T- TTD

ESO

Feu una ullada als següents videoclips de persones amb identitats TRANS de diferents edats. Anota a mode de fitxa les característiques de cada persona trans i la resposta a les següents preguntes.

Aquestes fitxes es podrien repartir entre l'alumnat per a centrar-se en perfils de persones diverses i així us serien d'utilitat més endavant com a suport didàctic, desenvolupant la tècnica del role play, a les Activitats del Bloc IV Coneguem les Discriminacions i Reivindicacions de les Persones Trans. (Activitat Reivindicacions).

- *Què t'ha despertat més l'atenció, reflecteixen la mateixa realitat trans?*
- *Hi ha una edat concreta en que es manifesta la seua condició trans?*
- *Quins són els seus sentiments i vivències?*

- ***Corey Mason. La valenta xiqueta Trans.***
  Videoclip de 4'55, amb els Rètols en Anglès.

Es pot aprofitar que aquest videoclip mostra la història mitjançant rètols en anglès, per treballar vocabulari en llengua anglesa. A l'annex trobareu algunes idees.

- *Quants anys te actualment Corey?*
- *Quin problema tenia a l'escola?*
- *Quines mesures es van prendre per resoldre el problema?*
- *Va conèixer a alguna altra persona que li ocurrira el mateix que a ella?*
- *Va canviar el seu físic? com?*
- *Com va ser la vida a la nova escola?*
- *Quins consells dona als xiquets i xiquetes que són víctimes d'assetjament a l'escola?*

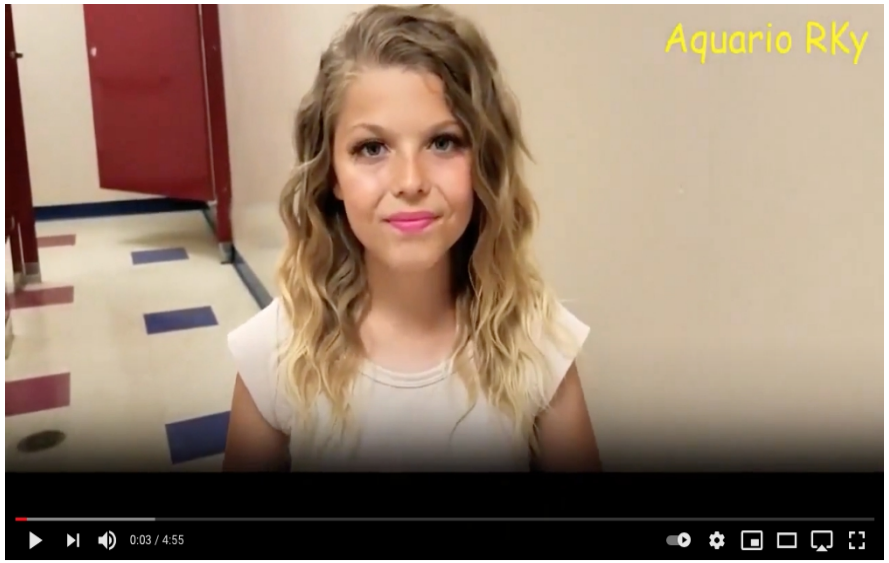

- ***Documental 'Ser transexual, com es viu?***

  Testimonis de diverses persones trans *Documental que inclou testimonis de diferents persones adultes trans en català. 28 minuts. Podeu fer una ullada al resum del vídeo que trobareu a l'Annex de l'Activitat 21.*

Activitat 22

TC – TI - T- TTD

CFP Batx

De la mateixa manera que l'activitat 21, us animem a proposar a l'alumnat fer anotacionsa modo de fitxa de cadascuna de les persones adolescents com Sara, Estel, Raquel, Mario, Marta, Dani, Alex i comentar les qüestions que més els han despertat l'atenció i curiositat. Aquest material didàctic pot ser de molta utilitat per l'Activitat 26.

Feu una ullada als següents documentals o notícies de persones TRANS de diferents edats. Anota a mode de fitxa les característiques de cada persona trans i la resposta a les preguntes.

- ***Documental 'Trànsit, menors transexuals'***

  Documental de TV3 amb durada de 53 minuts, on es mostren diverses realitats de menors amb identitats trans.

  - *Què t'ha cridat l'atenció?*
  - *Reflecteixen la mateixa realitat trans?*
  - *Hi ha una edat concreta en que es manifesta la seua condició trans?*
  - *Quins són els seus sentiments i vivències?*

- ***Documental 'Ser transexual com es viu?***

  Testimonis de diverses persones trans en català, de 28 minuts de durada.

Podeu fer una ullada al resum del vídeo que trobareu a l'Annex de l'Activitat 22.

- *Què faries si la teva filla de 6 anys et diu que vol ser un nen?*
- *A quina edat comença la transsexualitat?*
- *Com se senten les persones transsexuals en descobrir que viuen en el cos equivocat?*
- *Com ho diuen al seu entorn, com queden les seves relacions personals i com se senten en la nostra societat?*

- *Coneixem a **Carla Antonelli,** Activista, Diputada del PSOE a l'Assemblea de Madrid i Responsable en temes LGTBI, Famílies, Menors i Comissió de Cultura.*

'La igualdad es imparable' és una entrevista que va fer Andreu Buenafuente a Carla Antonelli l'any 2017. Carla Antonelli és una de les més conegudes i rellevants activistes per la Igualtat a Espanya i una referent del col·lectiu LGTBI, tant a l'àmbit nacional com internacional. Carla ens parla de la importància del dret a l'autodeterminació de gènere, de la necessitat de despatologització de la transexualitat així com de les propostes legislatives i de les lluites per la igualtat al llarg de la història. Les respostes a les preguntes i l'aprofundiment en alguna d'elles el trobareu a l'annex de l'activitat 22.

- *Per què creus que Carla va fer Sexili de Canàries a Madrid l'any 1979?*
- *Fins a quin any va estar vigent la 'Ley de Peligrosidad Social' a l'Estat Espanyol i com afectava a les persones trans?*
- *Per què va ser pioner l'Estat Espanyol a partir de l'any 2007 en relació als drets de les persones trans?*
- *Què implica el dret a l'autodeterminació de gènere?*
- *Quina llei va garantir eixe dret d'autodeterminació?*
- *Saps quan va ser la primera manifestació a favor de la despatologització de les persones trans a Espanya i qui la va impulsar?*

- *Coneixem a la professora d'Ètica **Kim Pérez** a través de l'entrevista: 'El Orgullo de los pioneros: 'Tenía que salir del armario costara lo que costara'*

Kim Joaquina Pérez Fernández-Fígares (Granada, 1941), més coneguda com a Kim Pérez, és una de les icones de la lluita històrica del col·lectiu LGTBI per al reconeixement dels seus drets. Kim és activista feminista trans i també va ser la primera dona transexual que va formar part a Espanya d'una candidatura electoral. A l'annex de l'activitat 22 trobareu algunes respostes a les preguntes.

- *Per quin motiu va decidir Kim Pérez tornar a la política després de 17 anys?*
- *A quina edat va 'eixir de l'armari' Kim Pérez?*
- *Què era allò que més por li feia sentir en aquells moments?*
- *Quina era la realitat social que es vivia per aquell temps a Espanya?*
- *Per què Kim Pérez és una dona trans i activista molt referent especialment a Andalusia?*
- *Què us ha despertat més l'atenció i curiositat o què us ha impactat més de la història de la professora Kim Pérez?*

➢ *Coneixem una realitat creadora de coneixement i transformadora: la història de* ***Paul B. Preciado.***

Aquest vídeo el recomanem per a treballar a Tutories, classes de Filosofia, Cultura i Valors Ètica i també per a Cicles Formatius com el de Tècnic/a en Integració Social, Mediació Comunicativa o Promoció de la Igualtat de Gènere. Respecte a la pregunta penúltima de la invenció de les nocions d'heterosexualitat i homosexualitat trobareu un resum a l'Annex de l'Activitat 22.

Entrevista a Paul B. Preciado: "Soy un disidente del sistema sexo-género" (12 d'abril del 2019)- Àrtic | betevé

- *Què és allò que més t'ha sorprés de la seua història?*
- *Què és el que més destacaries del seu procés de transició?*
- *Havies escoltat abans parlar de la teoria queer?*
- *Per què ens conta que va escollir viure al planeta Urà? Quina relació hi ha amb la visibilitat de les identitats trans?*
- *Quan ens parla de que li importa pensar la seua pròpia mutació, en eco amb eixa mutació planetària... per què creieu que "allò personal és polític"?*
- *Quan i on ens conta que es van inventar les nocions d'heterosexualitat i homosexualitat? (aquesta resposta la podreu trobar també escrita a l'annex de l'activitat 22)*
- *Allò ell diu "fabricar la llibertat", de quina manera concreta diries que ho apliques a la teua vida?*

Activitat 23

EL TRANSFEMINISME. REFERENTS MÉS RELLEVANTS

Index Activitats

TTD

ESO CFP Batx

Què és el transfeminisme? Descobriu la importància del moviment del transfeminisme i els seus trets característics llegint l'article: 'Qué és el transfeminisme?' Després responeu les preguntes:

- *Què és el transfeminisme?*
- *Quan va nàixer aquesta corrent?*
- *Quines van ser les promotores?*
- *Quin ideari coincideix amb el feminisme?*

Activitat 24

REVIVIM HISTÒRIES DE PERSONES TRANS

Index Activitats

TTD

CFP Batx

Kate Borstein. *Sabieu que les primeres veus del transfeminisme van ser les de Kate Bornstein i Sandy Stone? Escolteu l'entrevista en anglès subtitolada i responeu les preguntes.*

Kate Bornstein i Sandy Stone van escriure l'assaig 'The Empire Strikes Back'. En ell les seues autores destaquen que el següent pas en l'evolució del manifest transgènere serà escrit per la persona Trans que no s'avergonya. Depenent del nivell de l'alumnat aquesta entrevista en llengua anglesa pot escoltar-se amb o sense subtítols.

- *Com es defineix Kate Bornstein?*
- *Què creieu què és per a Kate la identitat de gènere? i amb quin valor la connecta més?*
- *Com et definiries tu respecte a la teua identitat de gènere?*
- *Kate Bornstein és escriptora i artista. Amb quin llibre va agafar més força la seua veu transfeminista? Quan?*
- *Perquè creieu que va ser tan important eixe llibre?*
- *Què t'ha despertat més l'atenció i curiositat de les seues idees al voltant de la identitat de gènere?*
- *Quines accions seues destacarieu al llarg de la seua història personal i professional?*
- *Quin era el propòsit i el missatge fonamental de la sèrie documental 'Yo soy Cait'?*

Miriam Solà, Teo Pardo, Miquel Misé. *Aquestes 3 persones trans són ben reconegudes en el moviment trans actual. A l'entrevista vis a vis de La Bonne, responen al voltant del transfeminisme en el video de 2h 05'. Al llarg de la visualització preneu nota de les respostes i d'aquelles qüestions que vos han semblat importants per a comentar.*

- *On estan les dones trans en el transfeminisme?*
- *Quins són els debats interns dins del moviment trans?*
- *Com es construeix la masculinitat trans dins del feminisme?*
- *Quina pregunta latent hi ha en els homes trans?*

Lucas Platero. *En aquest article Lucas Platero, fa un recorregut del que ha segut el transfeminisme i de com li ha influït. Com podries resumir el que és per ell el transfeminisme?*

També pots descobrir la seua vessant professional ací

Paul Preciado. *Entrevista en Terrícoles | betevé (2018) (28´)*

Aquest vídeo el recomanem per al Cicles Formatius de Grau Superior corresponents al títol de de Tècnic/a Superior en Animació Sociocultural i Turística i també per al de Tècnic/a Superior en Integració Social i Tècnic/a Superior de Promoció de la Igualtat.

Investigueu en què consisteix el perfil professional de Comissari/ Comissària d'Art a Museus i la trajectòria professional de Paul B. Preciado.

- *Què aporta eixe perfil professional a la nostra societat?*
- *Quin projecte artístic dels que ha participat Paul B. Preciado on ha participat Paul us ha despertat més l'atenció? Per què?*
- *Quan diu allò de les "tecnologies de producció de gènere" a què es refereix? Dieu exemples i poseu en comú avantatges i desavantatges.*
- *Amb quins altres col·lectius relaciona Paul B. la discriminació que pateixen les persones transsexuals? (ens parla de la "discapacitat", qüestionant-la, i de persones migrades)*
- *Quan parla de la qüestió de l'exili, us heu trobat alguna manera en una situació semblant? (Paul B. Preciado ens conta la seua experiència respecte al gènere, a la sexualitat i a la seua pròpia llengua materna. Us proposem que treballeu la paraula Sexili (Glossari d'aquesta Guia Didàctica).*

IV) Coneguem les Discriminacions i Reivindicacions

En aquest bloc temàtic es profunditza en quines són les discriminacions que les persones trans pateixen, com les pateixen i senten; també com són excloses del món laboral i quines són les seues reivindicacions en eixe àmbit per tal de deixar de sofrir eixa exclusió.

Cal acostar-nos a les realitats que les discriminen per comprendre millor com són rebutjades en molts àmbits, degut a prejuís i a la pressió patriarcal, cosa que les fa víctimes d'assetjament o altres tipus de violències, com ha passat i continua passant a l'escola i entre algunes persones adolescents. Solament escoltant-les podem així encetar, si no s'ha fet abans, la via de l'empatia.

També cal abordar de quina manera les persones Trans poden aconseguir el reconeixement i dignitat que les pertoca advocant per la implementació de lleis i normes especialment en l'àmbit sanitari i laboral.

Activitat 25

DISCRIMINACIONS. PRIVILEGIS VERSUS OPRESSIONS

Index Activitats

TC - R - TTD

ESO

Us proposem que faciliteu la representació improvisada i espontània de privilegis i opressions a les que ens afrontem les persones, mitjançant la tècnica del role play. Per al treball en grups dels 4 tipus de discriminacions (que potser si voleu aprofundir seria millor per a una altra sessió), trobareu aquestes a la pàgina següent, seguint l'Argumentari de l'Any Temàtic 2020 de la Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Trans i Bisexuals (FELGTB). També es podria treballar tot a una mateixa sessió si per exemple cada grup d'alumnes, al final de la classe i després d'un espai i temps per a la reflexió grupal, representa de manera gràfica en un gran mural col·lectiu un tipus de discriminació i es fa una recopilació final i exposició de cada tipus de discriminació per part de cada grup.

Representeu els privilegis i les opressions que ens travessen i especialment reflexioneu les de les persones Trans.

En primer lloc, comenceu l'activitat per parelles i cada persona representeu un privilegi i una opressió amb les quals us sentiu identificades en aquest moment vital actual vostre. Després, co-creeu dos grans grups a classe, poseu en comú allò que heu representat amb les vostres parelles i consensueu com representar entre tot el grup un privilegi mentre l'altre grup farà el mateix però amb una opressió. A continuació, co-creeu 4 grups cooperatius a classe i cada grup centreu-vos en un tipus de discriminació. Els tipus de discriminació són:

- *Legislatives*
- *Violències*
- *Drets Sexuals i Reproductius*
- *Laborals*

Finalment, us animem a discutir com creieu que més afecten eixes discriminacions a les persones amb identitats trans i quines no i per què. Després, a partir de tot allò que haureu dialogat, representareu gràficament a un mural o creareu una dramatització que represente el tipus de discriminació que heu treballat cada grup per exposar després a tota la classe.

*A continuació, us exposem amb detall **els 4 tipus de Discriminacions** (seguint l'Argumentari de la FELGTB 2020)*

LEGISLATIVES:

- *Persistència en la patologització de les persones trans.*
- *Necessitat del certificat mèdic o tractaments per a poder canviar nom/gènere al registre civil.*
- *Obligatorietat de matrimoni previ per a la filiació de fills i filles per part de les mares.*
- *Dret a l'asil per a dones lesbianes, trans i bisexuals, en igualtat de condicions de la resta de sol·licitants i atenent especialment les múltiples violències que pateixen per la seua orientació sexual e identitat.*

DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS:

- *Dificultats a l'hora d'accedir a les tècniques de reproducció assistida per part de dones lesbianes i bisexuals.*
- *Falta o insuficiència de protocols d'atenció mèdica adaptats a usuàries lesbianes, bisexuals i trans, amb especial atenció a les persones trans a l'hora de ser nombrades i tractades, sol·licitar tractament hormonal, sol·licitar cita o revisió per urologia, etc.*

VIOLÈNCIES:

- *Negar, silenciar o invisibilitzar la identitat i/o l'orientació sexual.*
- *Presumpció de l'heterosexualitat.*
- *Negació de la realitat i el reconeixement com dones a les dones trans.*
- *Falta de visibilitat en relació a les referents.*
- *Cosificació sexual.*
- *Víctimes de delictes d'odi, incloent a les dones LTB en determinats casos dins de la violència masclista, laboral, social, etc.*
- *Violència intragènere.*
- *Víctimes de violacions correctives en alguns països a, principalment, dones trans lesbianes, encara que també a bisexuals, amb la pretensió de culpabilitzar-les per les seues relacions amb altres dones i convertir-les en heterosexuals.*

LABORALS:

- *Dificultats en l'accés al món laboral, especialment de les persones trans.*
- *Desigualtats laborals, com la bretxa salarial, terra enganxifós, sostre de vidre, etc.*

Activitat 26

TI - TC - TTD

CFP Batx

Els 4 tipus de discriminacions són els que us hem facilitat a l'activitat 25. Co-creeu 4 grups de treball de manera que l'alumnat s'organitze i coopere per a fer una recerca amb més profunditat que després hauran d'exposar a la resta de la classe.

Llegiu i analitzeu amb deteniment les discriminacions que pateixen les persones trans i treballeu-les al vostre grup a classe (a cada grup, per atzar, us serà assignat un tipus de discriminacions). Feu-vos preguntes de quines discriminacions coneixeu i quines no, quines persones dels vostres entorns o meditàtiques coneixeu que hagen parlat d'això.

Activitat 27

SENTINT LA TRANSFÒBIA

Index Activitats

R - TTD

ESO CFP Batx

Experimenteu la transfòbia a partir del Role Play que vos expliquem a continuació.

Una de les manifestacions més comuna de la transfòbia es la negació per part de la societat de la identitat sexual amb la que s'identifica i s'expressa una persona trans. Pel que anem a realitzar un exercici de negació de la identitat d'un company o companya.

En primer lloc, comenceu l'activitat en grups de 4 persones i només caldrà decidir una persona com a víctima i 3 com a assetjadores. Després cada grup davant de tota l'aula, la persona que actua com a víctima definirà alguns dels seus trets identificatius obvis (gènere, nom, raça, aficions) durant 30 segons i els altres 3 companys que fan d'assetjadores intentaran convèncer a la resta de l'aula i a la pròpia persona que tot el que la persona ha contat és mentida i per tant, faran ús de qualsevol argumentació (encara que siga ridícula i no real) per tal de desprestigiar a la víctima, aquest assetjament durarà 3 minuts. La persona que fa de víctima no pot dir ni fer res durant l'assetjament.

Una vegada que tots els grups hauran finalitzat, es trobaran davant tota l'aula les persones que han fet de víctima per a respondre i debatre les següents preguntes:

- *Com t'has sentit?*
- *Has sentit impotència?*
- *Creus que els argumentaris per assetjar-te han tingut lògica?*
- *Creus que la societat pot permetre que les persones trans sofrisquen esta violencia?*
- *Què podriem fer nosaltres en cas que presenciarem una situació així?*

Activitat 28

TRANSATURADES

Index Activitats

TI - TC - TTD

CFP

Treball en grups cooperatius per analitzar millor aquesta realitat i fer debats al voltant de la notícia. També proposem fer recerca d'alternatives, propostes actives que s'estan fent actualment en aquest sentit per a la inclusió sociolaboral de les persones trans. Per a facilitar el debat en gran grup amb totes les seues aportacions, incloem una serie de preguntes i reflexions per facilitar el debat.

Trieu un o dos dels 7 articles que vos proposem, per treballar en grup, establir debat i donar resposta a les preguntes.

- *Considereu que l'aspecte físic ha de tindre importància per contractar a una persona? Comparant-lo amb la formació, les capacitats i l'experiència?*
- *En un futur pròxim hauras de buscar la teua primera feina o fer pràctiques. Creus que les persones cis i les persones trans tenen les mateixes oportunitats?*
- *Has presenciat o has escoltat que algun company o companya ha sigut discriminada pel seu aspecte físic? Pots imaginar aquesta discriminació al món laboral?*
- *Creus que depenent del sector laboral hi ha més o menys discriminació cap a les persones trans?*
- *Creus que cal habilitar espais públics (banys, vestuaris, etc), perquè puga tenir intimitat una treballadora o un treballador trans?*

1. El drama laboral de las personas trans en España: el 85% está en paro y evita salir del armario en el trabajo (reportatge a la Sexta, 2019)

2. La discriminación laboral sufrida por mujeres se acentúa en mujeres trans (La Vanguardia, 2019)

3. Un escalón abajo por ser mujer y otro por ser trans (El país 2018)

4. La historia de La Chica Karamelo: 'El sexo de cada uno está en la cabeza y no en los genitales' (El Periódico Mediterráneo, 2019)

5. Un empleado 'trans' es despedido de la gasolinera donde trabajaba tras revelar su identidad de género (El Mundo, 2019)

6. La asociación Castelló LGTBI sobre el despido de la gasolinera: 'La Ley Trans debe ejecutarse' (El Mundo, 2019)

7. Pastora Florencio: 'Necessitem que la llei LGTBI estatal s'active' (A Punt 2019) (Desde 1:49 fins 23:28)

8. Contratá Trans: una campaña busca promover la diversidad en el mundo del trabajo (La Nación,2020)

Activitat 29

TERTÚLIES TRANSDIALÒGIQUES PROVOCADORES

Index Activitats

TI - TC - TTD

ESO

A les dues activitats següents us proposem dinamitzar a classe unes Tertúlies TransDialògiques, al voltant de la necessitat d'algunes de les Reivindicacions actuals de les persones Trans. Serà necessari un treball previ individual per part de l'alumnat amb la lectura individual de l'article que decidiu escollir o bé el professorat o de manera consensuada amb l'alumnat. Aquesta tasca de lectura prèvia us recomanem que la facen i reflexionen tranquilament a casa. A classe seria la tertúlia grupal que podeu començar a treballar com considereu, és a dir, potser primer en grups menuts de 4 alumnes i després amb tot el grup classe junt amb un debat final (les Reivindicacions actuals de les Persones Trans les podreu trobar a l'Annex de l'Activitat 22).

Llig els articles per descobrir i aprofundir en algunes qüestions treballant individual i en grup com a Tertulies Transdialògiques.

1. *'Historia de una palabra', blog Parole de Queer. (Paul B. Preciado, 2009)*

2. *'Respetá mis pronombres: adolescencia trans' (Entrevistes de Rocío Sileo a Joves Trans)*

«Hace años, no se usaba mucho el pronombre "elle" pero cuando lo empecé a escuchar más y empecé a ver personas que eran súper femenines e igual usaban pronombres neutros, igual eran válides, empecé a aceptarme y a verme como una persona válida», recuerda Lucian. «Descubrí la denominación "bigénero" y dije "Bueno, creo que me pasa esto". No fluctúo, hay una esencia mía que no cambia, pero a veces se expresa de una forma y a veces de otra». La cisnorma binaria no es universal y los ejemplos abundan. Les Hijras son una parte del pueblo hindú que existe desde hace más de mil años (las primeras leyendas que narran su origen desde lo divino datan del siglo IX) y se les considera personas de un tercer género. La disforia no es una faceta innata del ser trans, sino que se hace presente a partir de la mirada social: cuando una persona trans afirma su género real, la sociedad cisbinarista espera que cambie su cuerpo, su ropa, su comportamiento para alinearse con lo que entiende como «propio» de ese género. Si la transición no ocurre o la persona no logra «verse cis», empiezan los ataques que terminan causando esa disforia: «Tan trans no sos», «Lo decís porque está de moda», «Es una fase, ya se te va a pasar», «Que no te gusten los vestidos no significa que seas varón», «Sin vagina, no sos mujer»

Activitat 30

TI - TC - TTD

Batx CFP

Llig els articles per descobrir i aprofundir en algunes qüestions treballant individual i en grup com a Tertulies Transdialògiques.

Provocaciones de una Pedagogía queer. Luana Pagano Peres Molina i Nilson Fernandes Dinis. Article 3, Pàgina 72, publicat al llibre 'Pedagogías Queer' , CELEI, Chile, 2018 amb accés obert a internet.

'Hacia una trans-pedagogía: reflexiones educativas para incomodar, sanar y construir comunidad'. Bello Ramírez, 2018. Debate Feminista 55, pp. 104-128.

'Transformando corporalidades: desbordes a la normalidad pedagógica'. Alonso, G. i Zurbriggen, R. (2014). Educar em Revista, edición especial 1, pp. 53-69

'Un colegio para Alan'. Paul B. Preciado.

Las cifras más altas de suicidio se registran entre los adolescentes trans y homosexuales. Pero, ¿cómo es posible que el colegio no fuera capaz de proteger a Alan de la violencia? Digámoslo rápidamente: el colegio es la primera escuela de violencia de género y sexual. El colegio no sólo no pudo proteger a Alan, sino que facilitó las condiciones de su asesinato social'. Paul B. Preciado

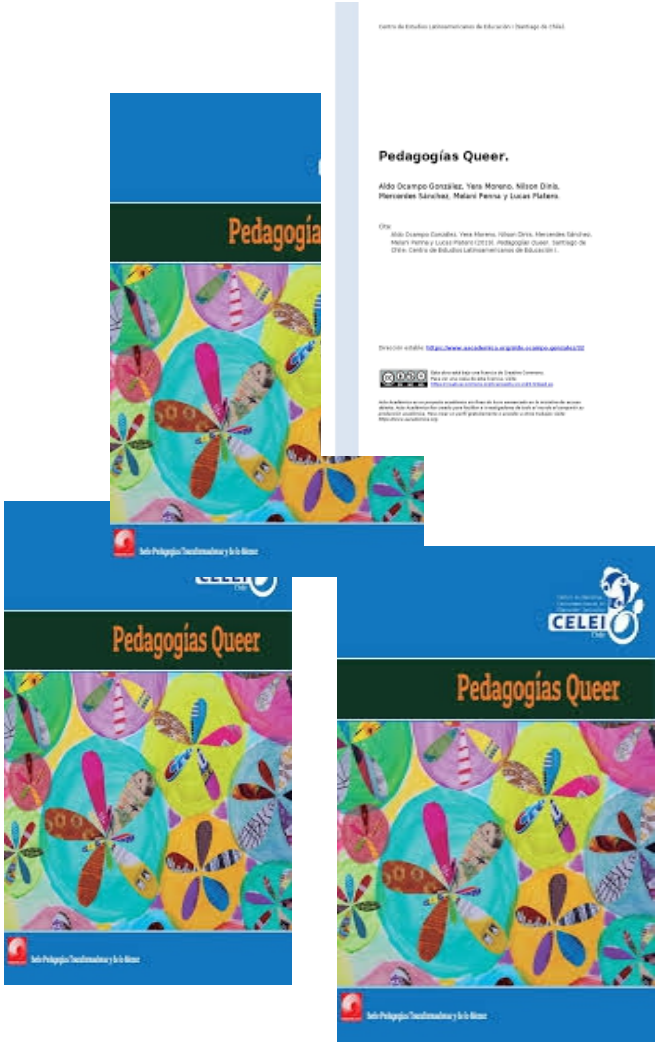

Activitat 31

REIVINDICACIONS DE LES PERSONES TRANS

Index Activitats

TI - TC

ESO CFP Batx

Les reivindicacions sobre les que està feta aquesta activitat són les que ha detallat la Federació Estatal de Lesbianes, gais, trans i bisexuals (FELGTB) i el Grup de Polítiques Trans de la Federació. A les solucions d'aquesta activitat a l'annexe trobareu les reivindicacions totalment redactades.

En aquesta activitat hauràs de completar les reivindicacions enllaçant els principis que et donem en la PART A: a, b, c ... amb la resta de contingut de la PART B: 1, 2, 3 ...

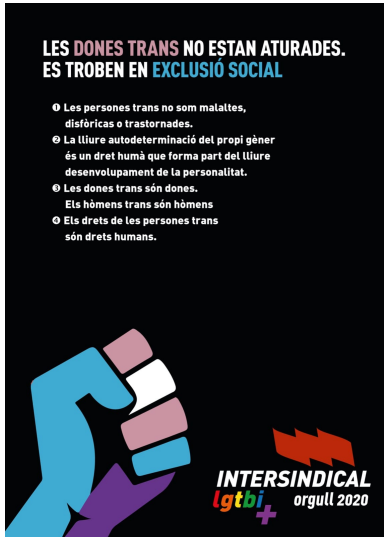

PART A

a) La plena despatologització de les identitats trans.

b) La protecció plena de les persones trans menors.

c) Especialment, en aquest any dedicat a les dones LTB, reclamem també la necessitat d'elaborar protocols de seguiment per a les dones trans que han optat per escometre la intervenció quirúrgica dels seus genitals.

d) El dret a l'autodeterminació del gènere.

e) Un moviment feminista interseccional que tinga en compte totes les formes de ser dona, especialment de ser dona trans:

f) El foment de la recerca en l'àmbit sanitari per desenvolupar protocols que veritablement incloguen totes les variables i diversitats de les persones trans que decideixen emprendre un trànsit físic.

g) El dret a triar si emprenem o no un trànsit de qualsevol tipus, especialment físic, a l'igual que la individualitat de cada procés de trànsit,

h) L'adopció immediata de mesures urgents per pal·liar la discriminació que patim,

i) Campanyes formatives i informatives per a la societat general;

j) El ple exercici dels drets sexuals i reproductius.

PART B

_____ Que el reconeixement que ha fet l'Organització Mundial de la Salut que no estem malaltes arribe a tots els nivells administratius i socials i deixem de necessitar de tuteles mèdiques per validar les nostres identitats.

_____ El reconeixement que només nosaltres podem saber, expressar i certificar qui som, i el dret a ser tractades d'acord amb les nostres identitats, les que nosaltres vivim, no les que altres ens vulguen imposar.

_____ marcat per les circumstàncies, necessitats i desitjos de cada persona.

_____ Les xiquetes i xiquets trans han de poder desenvolupar lliurement la seva personalitat sense patir incomprensió familiar, assetjament escolar o tutoritzacions normatives de la seva expressió de gènere que vagen en contra de la seva identitat i la seva dignitat.

_____ com un pla de xoc per revertir la situació d'atur, que situa la població trans en greu risc d'exclusió social amb taxes superiors a l'85%.

_____ Això ha d'incloure necessàriament una investigació farmacològica que permeta desenvolupar medicaments adequats per a les nostres realitats.

_____ perquè les persones no binàries i els homes trans també avortem, gestem i volem tenir accés a serveis sanitaris i ginecològics que vetllen per la nostra salut des d'una perspectiva lliure de transfòbia.

_____ La teoria i la pràctica sanitària sotmeten a les dones trans a un desemparament i abandonament absoluts, totalment inadmissibles.

_____ major, racialitzada, amb discapacitat i/o diversitat funcional, jove, precaritzada ...

_____ que promoguen la comprensió de la diversitat i de les realitats trans binàries i no binàries. Incloent campanyes dirigides al personal de les administracions públiques, especialment el personal sociosanitari.

Activitat 32

TI - TC

ESO CFP Batx

Abans de passar a la següent activitat, i una vegada han completat les reivindicacions, caldria reforçar i confirmar que l'alumnat te clars els continguts d'aquestes frases. La lletra del final de la frase al·ludeix a l'apartat on la trobeu de l'exercici anterior.

Expresseu amb les vostres paraules les següents expressions i busqueu exemples al·lusius al context.

- *'despatologització de les identitats trans' (a)*
- *'autodeterminació del gènere' (d)*
- *'moviment feminista interseccional' (e)*
- *'la recerca en l'àmbit sanitari per desenvolupar protocols' (f)*
- *'tuteles mèdiques per validar les nostres identitats' (1)*
- *'tutoritzacions normatives de la seva expressió de gènere' (4)*

Activitat 33

TI - TC

ESO CFP Batx

Amb aquesta activitat es pretén consolidar el contingut i avançar cap el següent ja que els pot servir com material visual de cara a dissenyar una campanya, un cartell per una manifestació, etc. Com a proposta alternativa, us animem a possibilitar la metodologia del role-play per a que l'alumnat represente en grups diverses reivindicacions.

Expressa de manera plàstica amb un dibuix o una imatge cadascuna de les reivindicacions. Podeu recórrer a les imatges publicades a internet a les manifestacions, fer un dibuix al·lusiu, un cartell collage, una foto o qualsevol recurs visual que veieu clarament connectat amb cada reivindicació.

Exemple: Despatologització de les identitats trans

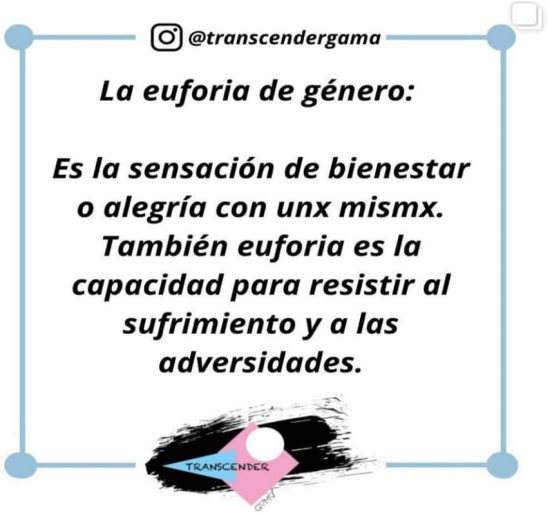

V) A favor de la sensibilització social

Com deia el pedagog brasiler Paulo Freire 'l'educació no canvia el món, canvia a les persones que canviaran el món'

Som conscients que l'educació, i especialment a l'àmbit formal, necessita moltes millores per a ser autènticament transformadora de les realitats personals i socials. Una millora indiscutible que necessita l'educació és la connexió amb la realitat que envolta als centres educatius.

Aquesta connexió es pot fer de moltes maneres distintes i quan es fa de manera participativa, inclusiva, crítica i col·laborativa possibilita compartir experiències i aprenentatges transformadors per a totes les persones.

Explorar possibilitats de com podem contribuir per afavorir la visibilitat de les persones trans és un bon camí per avançar cap a la justícia social, educant en valors tan essencials com la solidaritat, l'altruisme, el compromís, el respecte, la diversitat, el sentit crític, l'escolta empàtica, l'assertivitat i la generositat.

Considerem que és molt important incloure aquesta vessant de la sensibilització social en qualsevol temàtica que es treballa a l'aula. Tanmateix, i com destaquen molts estudis de discriminacions i violències cap a les persones trans i amb identitats no normatives, aquesta és una de les grans assignatures pendents i una necessitat real a la nostra societat.

> *'És urgent mirar i remirar amb una mirada nova la nostra realitat, buscant amb atenció tots els brots d'esperança i confiança que ens mostren una millor manera de ser humanes amb i per a les altres persones, i que ens mostren com construir un nou món, diferent i millor. Perquè tot està per fer i tot és possible encara'.*
>
> *Miquel Martí i Pol*

CASTELLÓ
LGTBI
FELGTB
CONQUERIM LA IGUALTAT TRANSFORMANT LA SOCIETAT
CASTELLÓ
LGTBI
FELGT

Activitat 34

IMPLICA'T

Index Activitats

TI - TC

ESO Batx CFP

Us proposem que animeu a l'alumnat a co-crear propostes i alternatives de com podrien fer retorn a la seua comunitat (educativa, familiar, grup d'iguals d'amistats...etc) d'allò treballat a l'aula i mirant a l'horitzó de la Sensibilització Social. Per exemple, activitats com la 10 quan l'alumnat, després de llegir l'article "La llarga marxa cap a la Visibilitat Trans" escrit per Amanda Azañon, ha creat Històries a Instagram i les ha compartides ja seria una manera d'estar contribuint a la sensibilització social a favor de la dignitat de les persones amb identitats trans. Però amb aquesta activitat us proposem anar més enllà i donar unes passes més inclusives mirant de retornar i compartir aprenentatges amb la comunitat que ens envolta. Deixeu anar la imaginació de l'alumnat i recopileu de manera col·laborativa, dialògica i visual les seues propostes. També els podeu facilitar alguns exemples de possibles accions. Les podeu vore a la pàgina següent.

Ara és el moment de passar a l'acció creativa i solidària a favor de la visibilitat i sensibilització social de les persones amb identitats trans. Fes una ullada a les propostes, trieu i consensueu una per a treballar-la en grup. Com a possible guia inspiradora us facilitem, a l'annex d'aquesta activitat, algunes reivindicacions de les persones trans.

1- Co-crear una campanya informativa, acció formativa destinada a persones de diferents edats: enquestes, cine-fòrums, xerrades, etc o una campanya de sensibilització i mobilització per a la ciutat o una comunitat concreta amb possibilitats de fer ús de les xarxes socials. En el cas que decidireu co-crear una Campanya de Sensibilització, us recomanem seguir els passos que proposa la " Guia rápida para el diseño de Campañas para la movilización y la transformación social" de la Universidad de Granada.

2.- Preparar i organitzar una manifestació per al dia de la Visibilitat Trans.

3.- Crear Pancartes amb Lemes i Dibuixos amb paraules expressades per persones amb identitats trans que reflectiren també les seues reivindicacions i que es podrien compartir als balcons el dia de la Visibilitat Trans. Aquesta és una manera de posar-nos en la pell de les persones trans.

Aquestes podrien ser propostes d'activitats concretes i/o també es podrien co-crear com un projecte amb més profunditat mitjançant la Metodologia de l' Aprenentatge Servei (APS), que ja vos vam anomenar a l'apartat de Metodologia d'aquesta Guia Didàctica, per si decidireu explorar aquesta possibilitat. Cal tenir ben present que la proposta d'acció comunitària necessita, inevitablement, d'un treball col·laboratiu i en xarxa d'anàlisi de la realitat social, així com d'una comprensió i d'un compromís en la seua millora per part de l'alumnat i del professorat.

Per tant, el primer pas serà sempre l'anàlisi de les necessitats reals de l'entorn pel que fa a les persones amb identitats trans. Definir de manera consensuada i concreta allò en què es vol treballar i dissenyar conjuntament una acció de sensibilització i/o servei comunitari. Això es podria fer contactant amb una associació propera que la lluita pels drets de les persones LGTBI+ o en cas més global, a partir de materials que us hem aportat al llarg de les activitats proposades en aquesta guia didàctica. Per tant, aquesta pot ser una activitat molt oberta que us proposem que valoreu segons tot allò que prèviament haureu treballat amb l'alumnat.

Si de manera col·laborativa us decidiu i us comprometeu a millorar aquesta realitat i a donar una resposta creativa a favor de la visibilitat de les persones trans, algunes dinàmiques per a possibilitar el procés participatiu i de presa de decisions podrien ser, per exemple, l'arbre de problemes i l'arbre de solucions.

VI) Autoavaluació final

Considerem que és important conèixer què ha après l'alumnat després de fer les activitats i valorar també com a professorat, la metodologia emprada així com el grau d'assoliment dels objectius.

QÜESTIONARIS d'AVALUACIÓ

Les vostres respostes a aquest qüestionari són anònimes, personals i confidencials. Per tant, no serà necessari que les compartiu amb els vostres companys i companyes o amb el professorat. Us agrairem molt que les responeu amb molta sinceritat, amb vosaltres mateixes i amb nosaltres. Així serà possible proposar i millorar noves activitats educatives. Amb les preguntes que us proposem volem aprofundir en els aspectes més subjectius (independent del món acadèmic i formal) ja que creiem molt interessant considerar aquests aprenentatges personals (i no tan formals) que l'alumnat porta interioritzats a dins seu.

La finalitat d'aquests qüestionaris aniria en dues vessants. En primer lloc, volem facilitar l'autoreflexió de l'alumnat per a què es pregunte què saben de les realitats trans, d'on els arriba eixa informació, de qui, com i que es qüestionen allò que saben o no i per què. Tanmateix, eixe qüestionari ens aportaria informació molt valiosa al nostre grup de treball perquè ens donaria a conèixer quina és la base de la que parteix l'alumnat. Ací i ara mateix, en eixe territori concret, l'adolescència i la joventut quin coneixement té de les realitats trans? i com s'assabenten del que saben? quins són els i les seues referents? tenen interès per aquestes qüestions?

Així doncs, eixe mapeig ens pot aportar molt com a grup de treball ja que ens pot ser bona orientació per a quan dissenyem xerrades, tallers o preparem materials didàctics. Per tant, la proposta que us fem al qüestionari de dir el Codi Postal del vostre centre educatiu on realitzareu les activitats ens permetrà conèixer les diverses realitats a cada territori i rebre informació per analitzar com a cada zona les realitats trans poden ser un tema més o menys visibilitzat així com també apreciar diferències entre nivells socioeconòmics, zones rurals, urbanes, etc.

QÜESTIONARI d'AVALUACIÓ INICIAL (ALUMNAT)

QÜESTIONARI d'AVALUACIÓ FINAL (ALUMNAT)

- ***Binarisme:*** *construcció social que categoritza de manera dicotòmica les activitats, els comportaments, les emocions i l'anatomia de les persones en dos gèneres: masculí i femení.*

- ***Cisgènere, cisexual o cis :*** *és aquella persona la identitat sexual de la qual, coincideix amb el gènere biològic en nàixer. S'utilitza habitualment com a terme oposat a trans.*

- ***Cispassing o passing :*** *Persona trans que no es pot deduir pel seu aspecte físic.*

- ***Disfòria de gènere:*** *terme mèdic que es refereix a la condició de discrepància d'una persona amb el gènere assignat al nàixer.*

- ***Dona transsexual****: persona que, al nàixer, té els òrgans genitals i biològics corresponents al sexe masculí, però psicològicament i vitalment se sent identificada amb el gènere femení.*

- ***Eixir de l'armari:*** *acte mitjançant el qual la persona LGTBI reconeix públicament davant la resta la pròpia sexualitat. Aquest procés està marcat per una gran por al rebuig. L'eixida de l'armari normalment es realitza gradualment, i no ha de realitzar-la en tots els àmbits de la seua vida, pot estar dins de l'armari amb la família i fora de l'armari amb els amics, també ho ha de fer cada vegada que es troba en un àmbit nou (nova feina, nous companys...).*

- ***Efeminat o tenir ploma:*** *home amb gestos, posats o altres trets externs considerats socialment com més propis de dones. Aquest terme està relacionat amb l'aparença i no al·ludeix ni a l'orientació sexual ni a la identitat sexual. Aquesta paraula s'usa amb connotacions despectives.*

- ***Estereotip:*** *conjunt d'idees que un grup o una societat obté a partir de les normes o dels patrons culturals prèviament establerts.*

- ***Estigma:*** *en sociologia, l'estigma és una condició, atribut, tret o comportament que fa que el seu portador/a siga inclòs en un marc social contra el qual es genera una imatge negativa cap als seus membres i culturalment se'ls veu com inacceptables o inferiors.*

- ***Expressió de gènere:*** *Manifestació de cada persona de la seua identitat de gènere.*

- ***Identitat de gènere:*** *Vivència interna i individual del gènere tal com cada persona el sent i autodetermina, que pot correspondre o no amb el sexe assignat en el moment del naixement.*

- ***Identitat sexual:*** *Sentiment de pertinença a un sexe determinat. La identitat sexual té a veure amb la identificació de les persones amb les característiques biològiques pròpies d'homes i dones, independentment del sexe de naixement, és a dir, de les característiques biològiques de naixement.*

- ***Intolerància per gènere:*** *Forma de violència que s'exerceix contra les persones amb comportament de gènere no normatiu, especialment en la infància i l'adolescència.*

- ***Marimatxo:*** *dona amb gestos, posats o altres trets externs considerats socialment com més propis d'homes. Aquest terme està relacionat amb l'aparença i no al·ludeix ni a la orientació sexual ni a la identitat sexual. Aquesta paraula s'usa amb connotacions despectives*

- ***Moviment per la despatologització trans:*** *moviment dins del col·lectiu trans que exigeix la retirada immediata de les categories de* ***disfòria de gènere i trastorns de la identitat de gènere*** *dels catàlegs diagnòstics (DSM de l'American Psychiatric Association i CIE de l'Organització Mundial de la Salut). Actualment, cal destacar que segons la OMS la transsexualitat no està considerada una malaltia mental i això implica un gran avanç en el camí de la despatologització de la transsexualitat. No obstant, passa a anomenar-la* ***"incongruència de gènere".***

- ***Persones amb comportament de gènere no normatiu:*** *persones que expressen actituds, rols, comportaments, forma de vestir o de denominar-se que no corresponen al que culturalment s'espera del gènere que els ha sigut assignat.*

- ***Prejudici****: actitud que predisposa a una persona a pensar, percebre, sentir i actuar de forma favorable o desfavorable en relació amb un grup o amb els seus membres individuals.*

- ***Queer:*** *originalment era un insult dirigit a persones homosexuals; ara s'utilitza com una autodefinició política/sexual de qui no encaixa dins de les expectatives sexuals majoritàries en oposició a la concepció dualista del gènere.*

- ***Rol de gènere:*** *construcció social del que implique ser home o dona en la societat. Hi ha una transmissió cultural de la definició de comportament, actuació social, formes de vestir-se, de relacionar-se socialment en públic. Fa una definició a la pertinença de ser home o dona, sense donar espai a altres visions més amples de la persona. Segons això hi ha dos gèneres, gènere masculí i gènere femení, no es dóna cabuda a res més. El gènere és una construcció social i per tant varia segons cultures i moments històrics.*

- ***Sexili:*** *Exili dels i les que han hagut d'abandonar els seus llocs d'origen a causa de la seva orientació sexual, la seva identitat de gènere o la seva expressió de gènere. Normalment cap a ciutats grans per poder viure la seva sexualitat amb llibertat.*

- ***Teoria queer:*** *teoria que sosté que les categoritzacions de gènere i les identitats i les orientacions sexuals són només construccions culturals. Nota: la teoria queer va nàixer amb voluntat crítica cap als anys 90 del segle XX, al si dels moviments feministes, gais i lèsbics.*

- ***Trans:*** *Persona que no se sent identificada amb el gènere que li va ser atribuït al néixer segons les seues característiques biològiques.*

- ***Transfeminisme:*** *pertany als denominats nous feminismes. Les primeres veus que es van alçar en aquesta corrent van ser les de Kate Bornstein i Sandy Stone, qui van escriure l'assaig The Empire Strikes Back. En ell, les seues autores destaquen que el següent pas en l'evolució del manifest transgènere serà escrit per la persona trans que no s'avergonya.*

- **Transgènere:** *persona que se sent del gènere contrari a aquell que li va ser atribuït al néixer segons les seues característiques biològiques pero que no es volen sotmetre a processos hormonals ni quirúrgics per canviar el seu aspecte. En anglès aquest terme és equivalent a Trans en Català.*

- **Transsexual:** persona que se sent del gènere contrari a aquell que li va ser assignat al néixer segons les seues característiques biològiques. La forma transsexual té un origen mèdic i s'associa sovint a les persones que s'han sotmès a una operació quirúrgica per modificar el seu cos i poder viure en el gènere que senten com a propi.

- **Transfòbia:** *aversió, odi, prejudicis, por, rebuig o discriminació cap a les persones trans o a qualsevol altra persona per motiu de la seua identitat de gènere o expressió de gènere.*

- **Transició:** *Procés personal i únic d'autoafirmació de la pròpia identitat que persegueix l'adaptació progressiva a la identitat de gènere sentida. Correspon a cada persona decidir en quin moment inicia aquest procés.*

- ***Transició sexual o Reassignació:*** *procés mitjançant el qual les persones transsexuals modifiquen el seu cos per aproximar-lo al gènere sentit. Pot incloure tractaments hormonals i/o cirurgia de reassignació genital.*

- ***Transvestit/ Transvestida:*** *persona que adopta les maneres externes i una vestimenta i uns complements considerats socialment propis del sexe contrari, generalment per plaer (Cross Dreser) o laboralment (Transformista, Drag Queen o Drag King). Aquestes persones generalment no tenen ningún conflicte entre el seu sexe biològic i el gènere amb el que se identifiquen pel que actualment hi ha un debat sobre si cal considerar-les persones Trans o no. Històricament s'han utilitzat de manera despectiva per a referirse a les persones que no tenien una expressió de gènere normativa.*

- ***Visibilitzar:*** *fer conèixer l'existència de sexualitats no heterosexuals per mitjà d'accions reivindicatives, educatives, culturals o personals amb l'objectiu de normalitzar-les.*

LEGISLACIÓ

Estatal

- *LEY 13/2005, de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio.*
- *Constitució Espanyola: arts. 10, 14, 15 y 18.*
- *Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de l'esment relatiu al sexe de les persones.*
- *Proposició de Llei per a la reforma de la Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de l'esment relatiu al sexe de les persones, per a permetre la rectificació registral de l'esment relatiu al sexe i nom dels menors transsexuals*
- *Proposició de Llei contra la discriminació per orientació sexual, identitat o expressió de gènere i característiques sexuals, i d'igualtat social de lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals, transgènere i intersexuals.*
- *Proposició no de Llei relativa a la inscripció en el Registre Civil de noms de persones la identitat sexual de les quals no coincideix amb el seu esment registral relatiu al sexe.*
- *Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil.*
- *Instrucció DGRN de 23 d'octubre de 2018 sobre canvi de nom en el Registre civil de persones transsexuals.*
- *Sentència del Tribunal Constitucional 99/2019, de 18 de juliol de 2019.*

Autonòmica (País Valencià)

- *Llei 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere en la Comunitat Valenciana.*

- *Instrucció del 15 de desembre de 2016, el director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.*

- *DECRET 102/2018, de 27 de juliol, del Consell, de desplegament de la Llei 8/2017, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana.*

- *Llei 23/2018, de 29 de novembre, d'igualtat de les persones LGTBI.*

REFERÈNCIES DE LA GUIA DIDÀCTICA

- *Sánchez S, M. (2019): Pedagogías queer. Nos arriesgamos a hacer otra educación? Los Libros de la Catarata, Madrid.*

- *Penna, M. (2018): "Si no puedo bailar no es mi revolución. Pedagogías feministas en Educación Secundaria". Pedagogías queer, CELEI, Chile.*

- *COGAM (2013): Homofobia en las aulas, COGAM, Madrid.*

- *FELGTB (2013): Acoso escolar (y riesgo de suicidio) por orientación sexual e identidad de género: Fracaso del Sistema Educativo, FELGTB, Madrid.*

- *Bello Ramírez, A. (2018): "Hacia una trans-pedagogía: reflexiones educativas para incomodar, sanar y construir comunidad", Debate feminista, 55, pp. 104-128.*

  Glossari bàsic de termes LGTBIQ (2018) editat per la Secretaria d'Igualtat i Formació Professional i Servei Lingüístic de la UGT de Catalunya.

- *Ocampo, A. (coord.) (2018): Pedagogías queer, Ediciones CELEI, Centro de Estudios Latinoamericanos de Educación Inclusiva, Chile*

- *Pichardo Galán, J.I.; De Stéfano Barbero, M. (eds.) (2015) Diversidad Sexual y Convivencia: Una oportunidad educativa. Madrid: Universidad Complutense de Madrid.*

.

.

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- *Alegre Benítez, C (2013): "La perspectiva postfeminista en educación. Resistir en la escuela", Revista Investigación en Ciencias Sociales, vol. 9, nº 1, pp. 145-161.*
- *Alegre Benítez, C. (2015): "Pedagogías disidentes. La educación como plataforma de resistencia", Políticas, prácticas y pedagogías trans, editorial UOC.*
- *Britzman, D. (2016): "Hay una pedagogía queer? O, no leas tan recto" Revista de Educación, 9. pp. 13-34*
- *Carrera, M.V.; Cid, X.M. i Lameiras, M. (2018): "El status queer o la utopía posible: aportaciones de la pedagogía queer para la construcción de nuevos imaginarios identitarios", Pedagogías queer, CELEI, Chile.*
- *Leiva Olivencia, J.J. (2015): "Educación y transexualidad para la construcción de una sociedad inclusiva", en J.J. Leiva y col. (2015), Género educación y convivencia, pp. 90-102, Dykinson, Madrid.*
- *López Melero, M. (2016): "Somos lo que hacemos" en Sánchez, Penna y De la Rosa. Somos como somos. Deconstruyendo y transformando la escuela, Los Libros de la Catarata, Madrid.*
- *Maceira, L. (2006): Más allá de la coeducación: pedagogías feministas. Revista Educar, pp. 27-36*
- *Missé, M. (2013): Transexualidades. Otras miradas posibles, Egales, Barcelona.*
- *Missé, M. (2019): A la conquista del cuerpo equivocado, Egales, Barcelona.*
- *Missé, M. y Solá, M. (2009): La lucha trans por la despatologización. Una lucha transfeminista, Jornadas feministas estatales, Granada.*
- *Moreno, Y. y Penna, M. (2018): Breve decálogo de ideas para una escuela feminista, TE CCOO, Madrid.*
- *Pujolàs, P. (2003). 9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo. Barcelona, España: Graó.*
- *Pujolàs, P. (2010). Aprender juntos alumnos diferentes. Los equipos de aprendizaje cooperativo en el aula. Octaedro: Barcelona. Recuperat el 6 de març de 2015, de*

- *Platero, R. L. (2014): Trans*exualidades. Acompañamiento, factores de salud y recursos educativos, Bellaterra, Barcelona.*

- *Platero, R. L. (2015): Pedagogías trans*formadoras. Políticas, prácticas y pedagogías trans, Editorial UOC, Barcelona.*

- *Platero, R. L. (2018): Ideas clave de las pedagogías transformadoras. Pedagogías queer, CELEI, Chile.*

- *Preciado, P. (2009): "Historia de una palabra", blog Parole de Queer.*

- *Preciado, P. (2015): "Un colegio para Alan", blog Parole de Queer.*

- *Preciado, P. (2016). Entrevista en el Diari de l'Educació de Catalunya.*

- *Rivera, S y Johnson M. P. (2017) Acción Travesti Callejera Revolucionaria*

- *Trujillo, G. (2015): "La enseñanza como (otra) forma de activismo. Notas para una conversación sobre pedagogías queer" V Congreso internacional em estudios culturais: Género, direitos humanos y activismos, pp. 83-88.*

I) Trenquem el gel i despertem els sentits

Activitat 1: LA NORMALITAT QUE SEMBLA ESTAR DE MODA

En cas que escollireu la variant de la dinàmica que seria fer afirmacions concretes, aquestes podrien ser les indicacions per a l'alumnat:

Totes les persones, si és possible, seiem al terra en un cercle i si no, de totes les persones peu o seure en grups de 6 persones (agrupant les taules a l'aula en 6 blocs). Escoltarem alguna de les cançons triades (de les que us proposem a l'activitat 2) i després el professorat us anirà fent algunes preguntes. L'alumnat que voluntàriament vulga donar les seues respostes es seurà al centre del cercle i expressarà en veu alta les seues paraules. Aquesta primera persona participant escollirà a una altra persona i li farà la pregunta: "i tu, què en penses d'açò?". Us animem a que proposeu a l'alumnat diferents llenguatges per a expressar-se. Per exemple. "i tu, què en penses d'açò i com ens ho diries amb el cos?"; "i tu, què en penses d'açò i com ens ho diries amb les mans?"; "i tu, què en penses d'açò i com ens ho diries amb mirades i junt amb dos companyes o companys?"

En el cas que proposeu afirmacions provocatives, per exemple: "Plorar és cosa de xiques i no de xics i qui tinga alguna cosa a dir que vinga al centre"; "Cuidar a les persones grans és cosa de dones i qui tinga alguna cosa a dir que vinga al centre"; "Dir sempre el que penses (sense pensar en les conseqüències) és la millor opció...i qui tinga alguna cosa a dir...".

Videopoema "Quién dijo?" de Marwan

"Esperan que seamos normales en un mundo enfermo..."

"Esperan que seamos normales, pero, espera,

¿Qué es lo normal? ¿Qué es ser normal?

Quién está preparado para afrontar ya de adulto las mentiras

que de niños nos dijeron para protegernos de la verdad..."

La vida es hacer preguntas,

vivir es dedicarse a contestarlas".

ARTICLES PER APROFUNDIR EN EL CONCEPTE DE 'NORMALITAT'

- Article del filòsof Francesc Torralba 'La obsesión por la normalidad' publicat a la web Forum Libertas (7 desembre 2006).
- Article d'opinió de Carles Capdevila 'Gent normal i problemes reals' (19 gener 2011).
- 'La enfermedad de querer ser normal' .
- Article d'opinió de la psicòloga Marta Torra:.

  "Però què és la normalitat? En psicologia s'entén la conducta normal d'un individu com aquella que no s'allunya de la conducta de la resta de la seva comunitat. La normalitat ve de Norma i la norma és la regla general que diu la manera com s'ha d'actuar o fer una cosa sense que produeix raresa en el seu entorn. S'entén també que una persona normal és aquella que es troba adaptada al seu medi independentment dels seus problemes personals. Quan parlem de salut mental ve a ser el mateix però amb uns barems quantitatius i qualitatius". Marta Torra, psicòloga.
- Article d'opinió 'No quiero volver a la normalidad' de Carlos Candel publicat durant la crisi del coronavirus.
- Carta a la Comunidad CTXT de Yayo Herrero 'Los monstruos que habitan la normalidad' publicat durant la crisi del coronavirus (27 d'abril del 2020).
- 'Del cuento de la criada de Margaret Atwood al EcoFeminismo' (Yayo Herrero). Caminar por otros mundos (I), por Yayo Herrero y José Luis Fernández Casadevante (Kois): (22 d'abril del 2020). En medio de una situación de excepción por la pandemia del COVID 19, nuestras vidas cotidianas y el entorno en que se desarrollan guarda muchas similitudes con una distopía. Un ensayo y un anticipo de las disruptivas situaciones a las que nos expondrá la crisis ecosocial.

Activitat 2: MELODIES DIVERSES QUE DIUEN TANTES COSES

LLETRA DE LA CANÇÓ "LA GENT NORMAL" del grup MANEL

S'havia estat cultivant per Grècia
i havia après que és tan important viatjar
I jo escoltava i deia "sí sí, clar, clar"
Son pare acumulava grans riqueses, vaig dir:
"caram! En aquest cas anul·li, si us plau, la cervesa
i posi'ns el vi car". Li va semblar genial
Va fer un glopet, em va mirar, i va dir:
"Vull viure com viuen els altres,
Vull fer les coses que fa la gent normal
Vull dormir amb qui dormen els altres
Ficar-me al llit amb gent normal com tu"
I assumint aquell paper, vaig dir:
"Bé, veurem què s'hi pot fer"

Vaig passejar-la pel mercat del barri
Em va semblar un escenari adequat per començar
Vaig dir: "d'acord. Ara fes veure que no tens ni un duro"
I va riure i va dir: "ai quina gràcia, que boig estàs, ets molt divertit"
Doncs, francament, maca, no em sembla que ningú estigui rient per aquí
Ja t'ho has pensat bé això de

Viure com ho fan els altres
Veure les coses que veu la gent normal
Dormir amb qui dormen els altres
Ficar-te al llit amb gent normal com jo
Però ella no entenia res, i m'agafava del bracet

Comparteix pis amb estranys, busca una feina formal
Puja al metro pels matins, ves al cine alguna nit
Però igualment mai entendràs el què és anar comptant els anys
Esperant la solució, que s'emporti tanta por
Però tu mai viuràs com viuen els altres
Ni patiràs com pateix la gent normal

Mai entendràs el fracàs dels altres,
mai comprendràs com els somnis
se'ns van quedant en riure i beure, i anar tirant
i, si es pot, follar de tant en tant

Prova a cantar si ho fan els altres,
canta fort si et sembla interessant
riu a pulmó si ho fan els altres,
però no t'estranyi, si et gires, que riguin de tu
Que no et sorprengui si estan farts
de tu jugant a ser com és la gent normal

Vull dormir amb gent normal com tu,
vull dormir amb gent normal com tu.
vull dormir amb gent normal com tu,

- *Quines són les demandes d'ella?*

  Fer les coses que fa la gent normal, dormir amb qui dormen els altres, ficar-me al llit amb gent normal com tu

- *Quines són les recomanacions d'ell per tal que ella aconseguisca el que vol?*

  Comparteix pis amb estranys, busca una feina formal, puja al metro pels matins, ves al cine alguna nit

- *Quina és la diferència entre les dos persones?*

  Porten dos vides diferents: el pare d'ella és ric, ell no.

- *Entenen les dos persones el mateix per 'normal'?*

  No. ell li fa veure , la vida que porta ell, per tal que ella repense que per estar amb ell, haurà de fer una vida com ell, la qual cosa serà difícil per la seua condició.

LLETRA DE LA CANÇÓ : “A QUIEN LE IMPORTA” de FANGORIA

La gente me señala
Me apunta con el dedo
Susurra a mis espaldas
Y a mí me importa un bledo.
¿Qué más me da?
Si soy distinta a ellos
No soy de nadie
No tengo dueño.
Yo sé que me critican
Me consta que me odian
La envidia les corroe
Mi vida les agobia
¿Por qué será?
Yo no tengo la culpa
Mis circunstancias les insultan.
Mi destino es el que yo decido
El que yo elijo para mí.
¿A quién le importa lo que yo haga?
¿A quién le importa lo que yo diga?
Yo soy así y así seguiré
Nunca cambiaré.
¿A quién le importa lo que yo haga?
¿A quién le importa lo que yo diga?
Yo soy así y así seguiré
Nunca cambiaré.
Quizá la culpa es mía
Por no seguir la norma
Ya es demasiado tarde
Para cambiar ahora
Me mantendré firme en mis convicciones
Reforzaré mis posiciones.
Mi destino es el que yo...

- *Quin valor creus que vol expressar més i representa millor aquesta cançó?*

  la llibertat ...

- *Coneixes alguna cosa de la seua història i amb quin moviment està clarament relacionada?*

  Podem recordar que va nàixer als anys 80 en els primers anys de la democràcia després de la dura dictadura. El fenòmen social, cultural i lúdic de la Moguda Madrilenya es va desenvolupar a Madrid entre 1977 i 1984, amb el seu punt àlgid entre 1981 i 1982. Es va caracteritzar per ser un moviment divertit i frívol, que pretenia trencar amb l'anterior època franquista i la censura i va ser impulsat per un grup d'artistes liberals i excèntrics amb ganes de canviar tot el panorama artístic que fins aquell moment havia hagut a Espanya.

- *Creus que et deuen imposar la teua manera de ser?*

- *Creus que la teua manera de ser segueix la norma de la societat? Si no és així, aparentes seguir la norma? Perquè?*

FRAGMENT DE LA CANÇÓ “SEMILLA” Dde PETER SLOW

"Sabemos que luchar es paz mental por construir, destruir barreras que nos limitan. Que somos unión. Que no queremos más fronteras. Nos dejamos florecer y entendemos que no hay nada que reparar. Recordar que somos plenamente luz extendida por esta galaxia de tal magnitud. Sendero de paso lento, paso a paso de crecer”

PARLEM DE LA INTERSECCIONALITAT

Us compartim aquests dos articles molts suggeridors per si voleu aprofundir en la interseccionalitat a classe:

“Què és la interseccionalitat” i com ens pot ajudar a entendre les discriminacions més complexes i amagades?”

“Mots encreuats? Diversitat i Interseccionalitat“

LLETRA DE LA CANÇÓ: “NORMAL ES UN PROGRAMA DE MI LAVADORA” de VIRUTA

Normal es un programa de mi lavadora
Uno de los botones de mi nave espacial
Mi cuerpo es diferente, como y muerdo a deshora
y no soy un humano normal
Lo extraño es solo querer comer vegetales
"Te faltan proteinas, te vas a morir"
Normal es que te jodan los municipales si sales a la calle a pedir
Riquezas para cuatro, miseria para todos
Y la motivación es "el poder" o follar
Me siento tan extraño que canto por los codos
No quiero formar parte de su mundo real
Lo siento, pero yo vengo de marte,
para regalarte lo raro que soy
No quiero heteronormativizarte,
mira que tienes arte
Donde vas yo voy
Normal es estar siempre tan hipotecado
Que al final de tus días no tengas "parné"

Lo extraño es que se encargue de algo el estado,
¿educación gratis? para qué?
Normal es que el machismo no se pase de moda
Normal es que si enfermas lo tengas que pagar
Lo extraño es que el gran día no sea el día de tu boda
ni tu sueño la maternidad
El capitalismo, la tele basura
El winner or looser, the american dream
Lo siento, no aguanto, me vuelvo a la luna
No puedo quedarme, me voy de madrid--
Lo siento, pero yo vengo de marte,
no quiero secuestrarte, yo me largo ya
Vamonos con la música a otra parte
para saborearte sin contaminar
Lo siento pero yo vengo de marte,
ay! para regalarte lo raro que soy
No quiero heternonormativizarte,
dejame acompañarte, si tu vas yo voy.

LLETRA DE LA CANÇÓ : “BORN THIS WAY” de LADY GAGA

It doesn't matter if you love him, or capital H-I-M
Just put your paws up 'cause you were born this way, baby
My mama told me when I was young
We are all born superstars
She rolled my hair and put my lipstick on
In the glass of her boudoir
"There's nothing wrong with loving who you are"
She said, "'Cause he made you perfect, babe"
"So hold your head up girl and you'll go far,
Listen to me when I say"
I'm beautiful in my way
'Cause God makes no mistakes
I'm on the right track, baby I was born this way
Don't hide yourself in regret
Just love yourself and you're set
I'm on the right track, baby
I was born this way (Born this way)
Oh there ain't no other way
Baby I was born this way
Baby I was born this way
Oh there ain't no other way
Baby I was born this way
Right…

Activitat 3: MIRADES FEMINISTES INTRANSFERIBLES

- *empoderament: Procés pel qual una persona o un grup social aconsegueixen la força o els mitjans necessaris per a enfortir el seu potencial en termes econòmics, polítics, socials o laborals.*
- *sororitat: Lligam estret establert entre dones que es basa en el fet de compartir experiències, interessos o preocupacions.*
- *resiliència: Capacitat d'una persona o d'un grup per a continuar projectant-se en el futur a pesar de condicions molt negatives o vivències traumàtiques.*
- *menyspreu: Sentiment pel qual s'estima menys del que val a algú o alguna cosa.*
- *determinació: Decisió*
- *acceptació: Declaració de voluntat per mitjà de la qual una persona es compromet a fer alguna cosa.*
- *integritat: Qualitat d'íntegre. Absolutament honest, incorruptible.*
- *honestedat: Qualitat d'honest. Que s'adequa a les normes que exigeix el pudor i la decència, que no s'oposa als bons costums dominants de la societat en què viu.*
- *empatia: Sentiment d'identificació amb alguna cosa o alguna persona. Capacitat per a identificar-se amb una altra persona i compartir els seus sentiments.*
- *respecte: Sentiment de consideració vers alguna persona per raó dels seus mèrits, el seu rang, el seu saber o la seua edat.*
- *desconsideració: Falta de consideració, de respecte vers alguna ....*

II) Introduïm i plantegem la temàtica

Activitat 8: CONEGUEM PERSONES I ACTIVISTES TRANS

RESUMS DELS VIDEOS

- ***VIDEO 1. NIURKA.*** *https://youtu.be/_9VBv4C-Agw*

  Què és una dona transsexual?

  Niurka ens parla de la lluita de les dones trans pels seus drets, la inserció laboral i per ser reconegudes com a dones

- ***VIDEO 2: CASANDRA.*** *https://youtu.be/U_uxCi_6OGU*

  Què significa ser una persona no binaria?

  Casandra ens parla d'aquesta realitat i ens conta com pot canviar el procés depenent de cada persona

- ***VIDEO 3: ALEX.*** *https://youtu.be/xYS3qhzQem0*

  Ser trans significa transitar sí o sí?

  Alex, dona trans, ens conta que les persones trans són una realitat diversa i que, fent o no fent el trànsit dels seus cossos, necessiten el reconeixement pel que son, per la seua identitat sentida

- ***VIDEO 4: ALEX.*** *https://youtu.be/tubBXV4u_Kk*

  Què és el cisexisme i la transfòbia?

  Alex, home trans, ens parla d'un món que no està pensat per a l'existència de les realitats trans i que els seus cossos no es veuen reflexats. Per a combatre aquesta realitat, és important ser visibles

- ***VIDEO 5: JOAN.*** *https://youtu.be/MrP-2hlN1P0*

  Què és ser un xic trans? Joan ens parla del trànsit, la discriminació i l'aïllament que pateixen les persones trans a les aules, del por la desinformació sobre les realitats trans i de la necessitat de Visibilitzar-les i Reivindicar-les

Activitat 9: DIA INTERNACIONAL DE LA VISIBILITAT TRANS

1. *anual*
2. *Març*
3. *Discriminació*
4. *Rachel Crandall*
5. *2009*
6. *Memòria*
7. *Delictes*
8. *Vius*
9. *15*
10. *l'aprovació*
11. *Excloses*
12. *Menors*
13. *migrant*
14. *no binàries*

El Dia Internacional de la Visibilitat Trans és una commemoració (1) anual que té lloc el 31 de (2) març, dedicada a la celebració de les persones trans i la sensibilització en contra de la (3) discriminació cap a les persones trans a tot el món. La festivitat va ser fundada per l'activista trans de Michigan (4) Rachel Crandall en (5) 2009 com una reacció a la falta de dies de festa LGTBI que celebren la visibilitat de les persones trans, ja que l'única commemoració coneguda centrada en les persones transgènere era el Dia Internacional de la (6) Memòria Trans, que recorda a les persones trans víctimes de (7) delictes d'odi, però no reconeix ni celebra la visibilitat dels membres (8) vius d'aquesta comunitat. En 2014, la festa va ser observada pels activistes a tot el món.

A l'estat espanyol la FELGTB celebra el Dia de la Visibilitat Trans, desde el 2008, el (9) 15 de març coincidint amb l'aniversari de (10) l'aprovació de la llei d'identitat de gènere a Espanya. Aquesta llei, pionera mundial en el seu moment, ha envellit requerint tant nous enfocaments com atendre realitats que en el seu moment van quedar (11) excloses, com són les persones (12) menors, la població (13) migrant i les realitats (14) no binàries.

Activitat 12: CONEGUEM LA BANDERA TRANS

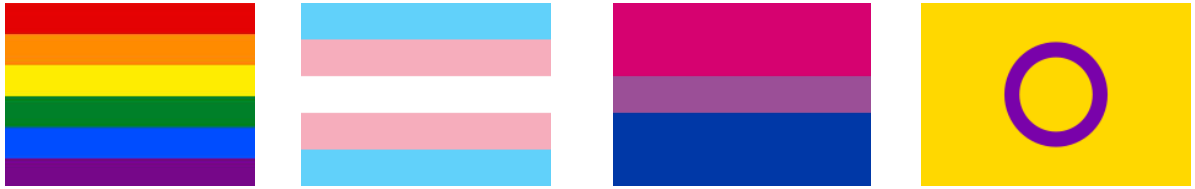

LGTBI TRANS BISEXUAL INTERSEXUAL

La bandera va ser dissenyada per Monica Helms, en l'any 1999.

Apareix públicament per primera vegada en Phoenix ciutat d'Arizona en la marxa de l'orgull.

La dissenyadora va donar la bandera al museu Smitsonian i va fundar l'Associació de Veïns Veterans Trans, la qual va estar activa des de 2003 fins 2013.

Les ratlles blaves representen els xics, les rosa les xiques la blanca del mig persones intersexuals, en trànsit o que no es defineixen.

La bandera significa la búsqueda de la correcció de les nostres vides i fa referència a la diversitat i a aquelles persones que fugen del gènere assignat.

Activitat 16: PARLEM DEL GÈNERE

1. La Identitat de gènere és un aspecte determinat per la biologia. F
Partim de la tesi que la identitat de gènere, que té a veure amb el fet d'identificar-se com a dona o com a home i comportar-se, performar com a tal, és una construcció social i, per tant, no és un aspecte determinat genèticament o biològicament

2. La Identitat de gènere està relacionada amb els valors d'una determinada cultura. V
Tal i com apunta Butler (2002), el gènere és conseqüència d'un sistema coercitiu que s'apodera dels valors culturals dels sexes biològics.

3. El gènere fluid es basa en la idea que el sexe i el gènere assignat al nàixer són independents. V
...en el qual tots els éssers humans ens situem independentment del sexe assignat en néixer i de forma diferent al llarg de la vida. És en aquesta lògica que s'insereix el gènere fluid.

4. La Identitat de gènere consisteix en identificar-se com a home o dona segons el sexe. V
Partim de la tesi que la identitat de gènere, que té a veure amb el fet d'identificar-se com a dona o com a home i comportar-se, performar com a tal, és una construcció social

5. La identitat de gènere consisteix en comportar-se com a home o dona. V
Partim de la tesi que la identitat de gènere, que té a veure amb el fet d'identificar-se com a dona o com a home i comportar-se, performar com a tal, és una construcció social

6. Segons Butler, el gènere s'apodera del que culturalment s'ha construït en funció dels sexes biològics. V
Tal i com apunta Butler (2002), el gènere és conseqüència d'un sistema coercitiu que s'apodera dels valors culturals dels sexes biològics.

7. La masculinitat i la feminitat són inherents al sexe. F
Des del moment de néixer ens socialitzem (a casa, a l'escola i a través dels mitjans de comunicació) entre dues formes diferents i antagòniques de ser, viure i comportar-nos en base al sexe i el gènere: la masculina i la femenina

8. Solament les persones trans i els homes i dones amb ploma mostren discordancia entre el sexe biològic i el rol de gènere. F
els prejudicis i els estereotips socials es construeixin sempre en base als perfils de persones LGTBI, en les que el sexe biològic i el rol de gènere són "discordants": les persones trans i els homes i les dones amb ploma.

9. L'heteropatriarcat considera il·legítima l'heterosexualitat F
l'heterosexualitat és la sexualitat legítima i socialment acceptada
10. De quines dos visions antagòniques parla el text? Fes un resum.
La teoria queer o de gènere fluid i la heteropatriarcal

Vos recomanem en especial el capítol 4 de la sèrie:
'Dibuixant el gènere'

III) Mostrem identitats trans i co-creem empatia

Activitat 18 : DESMUNTEM PREJUDICIS

Aquesta activitat us animem a fer-la seguint la metodologia lúdica i cooperativa d'un concurs per a desmuntar prejudicis al voltant de les persones amb identitats trans. Us facilitem algunes pistes que us poden ser d'utilitat per a desenvolupar-lo i presentar l'activitat a l'alumnat.

EXPLICACIÓ DEL JOC

I) Consideracions prèvies i/o instruccions per l'activitat a l'aula:

Creació d'equips cooperatius, és a dir, us proposem que distribuïu el grup-classe i l'alumnat en equips de concursants. Cada equip podria ser de 4 alumnes. Es nomenaria un portaveu per llegir les respostes.

El temps que l'alumnat tindrà disponible per a fer la recerca cooperativa de la informació podrien ser 3 minuts i només 1 minut per a exposar-la a tota la vostra classe! Quan les persones presentadores ho indiquen (fent ús de música o soroll concret) ja no podrien escriure més.

Les persones presentadores farien les següents tasques: presentar el concurs, llançar les preguntes, gestionar el temps per a cada pregunta, cedir els torns de paraula i donar pas a les aportacions del jurat. També hauran de gestionar i enregistrar les puntuacions dels diferents equips.

Creació d'un jurat format per 4 persones per votació popular. Per tant, serà molt important transmetre als grups els criteris que es van a considerar a l'hora de valorar i puntuar les respostes. Les tasques d'aquest jurat serien:

- *Assegurar que el grup que respon ha cercat la resposta en un web de referència fiable.*
- *Decidir si les explicacions que ofereixen, amb arguments i evidències clares i contrastades, són vàlides, completes i poden ser acceptades com a respostes correctes (i basades en fonts de referència fiables).*
- *Avaluar la qualitat de les respostes (contingut, arguments, ortografia i gramàtica dels escrits de les respostes dels equips, empatia amb les persones que pateixen eixos prejudicis, respecte, consciència, responsabilitat i cura del llenguatge inclusiu que utilitzen). Per exemple en el cas de les faltes ortogràfiques poden descomptar puntuació a les respostes.*
- *Decidir de manera democràtica, evidenciada amb bons arguments quin grup ha donat la millor resposta.*
- *Donar suport a la persona presentadora amb el control de les puntuacions.*
- *El jurat serà qui decideix si una resposta és correcta o no (guiant-se per les Reivindicacions de l'Argumentari 2020 de la FELGTB que us facilitem a l'Annex i, en cas d'empat, decideix quin equip guanya.)*
- *També seria molt recomanable per al jurat llegir amb calma l'escrit i restar 0,2 punts al grup guanyador per cada 2 faltes ortogràfiques. En cas de no haver cap o menys de 2, el grup conserva íntegre el seu punt. Després passarieu a l'afirmació següent.*

II) Consideracions durant el joc

El joc s'inicia en el moment que un dels presentadors o presentadores llig la pregunta i posa el cronòmetre en marxa per a que siga contestada pels grups.

Quan acabarà el temps per a la pregunta, una persona com a portaveu de cada grup llegirà a tota la classe la conclusió del seu equip. Una vegada feta l'exposició de tots els equips, el jurat decidirà quin grup ha donat la millor resposta i li assignarà 1 punt.

Recompte de puntuacions. Una vegada acabat el concurs, es dirà quin és l'equip guanyador.

Desempats. Si hi haguera un empat entre dos grups, us proposem que llanceu una pregunta més enrevessada, i que necessite més profunda reflexió i consens. Serà el jurat qui valorarà quina és la resposta més completa seguint uns criteris que explicareu a l'inici de l'activitat. La pregunta per al desempat podria estar molt relacionada amb les Reivindicacions que trobareu a l'Annex de les Activitats 31, 32 i 33. Us proposem alguns exemples de preguntes:

- Què podem fer nosaltres per contribuir en la lluita per la dignitat de totes les persones amb identitats trans i en la seua visibilització?
- Per què creieu que la sensibilització i participació social de les persones trans és tan important?

Targetes ajuda. Us animem al professorat a transmetre les preguntes i respostes del joc en unes targetes per a les persones presentadores (seran voluntàries dels diferents equips cooperatius o pot ser la mateixa professora qui dinamitzarà tot).

III) Recopilació i fi de l'activitat

Us proposem escollir alguns prejudicis que considereu que afecten més a les persones trans, per treballar amb més profunditat. Per exemple, un dels primers prejudicis que caldria desmuntar és precisament el de la "Disfòria de Gènere". Quina contradicció veritat? Si la Llei 3/ 2007 per a la Igualtat de Dones i Homes ho valora tant per acceptar les identitats trans... Increïble però cert! També cal destacar i desmuntar prejudicis com "la Transsexualitat és una malaltia" o que "les persones trans naixen en un cos equivocat".
Una altra proposta final consistiria en organitzar els diferents tipus de prejudicis en blocs temàtics.

Preguntes i respostes

1. "No pots identificar-te com a bisexual a menys que hages tingut relacions amb un home i una dona". *F*

No son les nostres relacions les que ens defineixen, tampoc ens defineix el tenir sexe amb un home, una dona i una persona no binària. Sols nosaltres ens podem definir a nosaltres mateixes i no definir-nos les altres persones en funció de les nostres relacions i/o amb qui tinguem sexe (amb independència de l'orientació o la identitat).

2. "Les persones trans naixen, no escolleixen la seua identitat".
V

3. "Les dones trans no són dones, per tant no es poden incloure en la lluita feminista". *F*

Cal rebutjar amb rotunditat aquesta afirmació. Reconeixent el moviment feminista de forma inclusiva, reconeixent la riquesa de la diversitat també entre les dones. Som conscients de les situacions de discriminació, desigualtat i precarietat en la que viuen moltes dones trans, al igual que tantes dones cis. Som companyes i aliades i, en sororitat busquem alçar la veu de manera conjunta contra un sistema patriarcal que no reconeix ni dona la dignitat de dona a totes aquelles oprimides pel sistema. La lluita feminista ens implica a totes les dones cis i trans contra el masclisme, la misogínia i la desigualtat. Les dones trans, son assenyalades, per part d'una sèrie de persones, entre elles algunes dones, assentades sobre els seus privilegis. No obstant, per la seua situació de maltractades, oprimides, perseguides i assassinades al igual que moltes dones cis, les dones trans ja son part del moviment feminista que es rebel·la contra el sistema opresor. Les dones trans, per tant, no demanen permís per a ser agents actives del feminisme, simplement ho són.

4. "No pots identificar-te com a lesbiana si no has tingut relacions sexuals amb un home". *F*

5. "Les persones trans pateixen traumes, inestabilitats emocionals, psicològiques com a conseqüència de la seua identitat". *F*

Les persones trans no pateixen disfòria ni trastorns de gènere o identitat, tan sols busquen el reconeixement de la seua verdadera identitat. Pateixen transfòbia quan la mirada de la societat les assenyala com "anormals" en un sistema binari patriarcal heteronormatiu en el que sembla que no encaixen. Tampoc pateixen traumes o inestabilitats a causa de la seua identitat. Poden patir inestabilitat emocional, social, psicològica, familiar, etc. quan son presses del rebuig, discriminació i transfòbia constant per part de la societat.

6. "Les dones bisexuals són trànsfobes. F

Les orientacions sexuals no són trànsfobes per se, són les persones les que poden ser-ho, independentment de la seua orientació sexual. Existeix la creença de que les persones bisexuals sols poden sentir atracció per homes i dones cis. Per això, tradicionalment se'ls ha acusat a les persones bisexuals de ser trànsfobes. Però les persones bisexuals poden sentir també atracció per persones trans, binàries o no binàries. En el denominat "paraigües bisexual" s'inclouen totes aquelles orientacions no monosexuals (atracció per més d'un gènere). No obstant, des de la FELGTB destaquen que no totes les persones bisexuals es senten incloses en aquest paraigües.

7. Les persones trans naixen en un cos equivocat. F

No existeixen cossos equivocats, existeixen cossos diferents. Per a comprendre la riquesa de la diversitat de "ser" és important trencar amb la mirada cisnormativa i binària que sols reconeix una forma de ser dona o home. La identitat està més enllà d'una simple definició del ser persona pels genitals. Implica també comprendre que els genitals no defineixen la nostra identitat de gènere. Per tant, podem dir que existeixen dones amb vulva i dones amb penis. Existeixen també persones que no es defineixen en ningún gènere binari, amb independència de la seua corporalitat. Cal dir també que el reconeixement d'aquesta diversitat, que ens fa comprendre que no existeixen cossos equivocats, fa que algunes persones trans realitzen modificacions corporals (cirurgies) que els permeten adaptar el seu cos a la identitat sentida.

8. La transsexualitat és una malaltia" F

Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS) la transsexualitat no està considerada una malaltia mental. Això implica un gran avanç en el camí de la despatologització de la transsexualitat, encara que passa a anomenar-la "incongruència de gènere".

9. Les persones trans pateixen disfòria de gènere. F

Les persones trans no pateixen disfòria ni trastorns de gènere o identitat, tan sols busquen el reconeixement de la seua verdadera identitat. Pateixen transfòbia quan la mirada de la societat les assenyala com "anormals" en un sistema binari patriarcal heteronormatiu en el que sembla que no encaixen. Tampoc pateixen traumes o inestabilitats a causa de la seua identitat. Poden patir inestabilitat emocional, social, psicològica, familiar, etc. quan son presses del rebuig, discriminació i transfòbia constant per part de la societat.

10. Les persones trans no són biològiques F

Totes les persones som biològiques, no existeixen éssers artificials És important entendre la diversitat corporal-biològica de totes les persones no com una anormalitat, sinó com una riquesa.

11. La transsexualitat és un capritx. *F*
Les persones trans no es fan, naixen. La identitat no és un capritx, ni una opció a escollir. Al llarg de les seues vides van prenent consciència de la seua identitat de gènere distinta a l'assignada al nàixer i busquen visibilitzar-se segons el seu gènere sentit, la seua identitat sentida, no per capritx, sinó pel sel seu dret a ser.

12. Les dones trans sols es dediquen a la prostitució, són perruqueres o ballarines". *F*

13. Les persones trans reivindiquen el dret a l'autodeterminació de gènere. *V*

14. Les persones trans pateixen moltes discriminacions a l'àmbit laboral. *V*

15. Les persones trans reivindiquen el seu dret a triar si emprenen o no un trànsit de qualsevol tipus, especialment físic, a l'igual que la individualitat de cada procés de trànsit, marcat per les circumstàncies, necessitats i desitjos de cada persona. *V*

16. El sexe entre dones és de baix risc quan es tracta d'infeccions de transmissió sexual (ITS)". *F*
Certes infeccions de transmissió sexual, com el virus del papiloma humà (VPH), la vaginosis bacteriana i la tricomoniasis, es contagien en les relacions sexuals entre dones si no es prenen les mesures de precaució adequades. A més a més, el contacte sexual entre dones també és una possible forma de contraure el VIH. La prevenció és fonamental.

17. Les persones no binàries no formen part del col·lectiu trans en la seua lluita. *F*

Activitats 19 i 20: CONEGUEM EL LLENGUATGE INCLUSIU I NO BINARI

Us compartim altres articles amb més informació:

- *5 cosas que no sabías sobre Lenguaje inclusivo. Aquest article menciona els altres dos enllaços de la RAE i Chrysallis:*
- *La Real Academia Española volvió a rechazar el lenguaje inclusivo*
- *Guia d'ús no sexista del llenguatge. BCN Antimasclista*

Activitats 21: TRANSIMPRESCINDIBLES

Corey Mason. La valenta xiqueta trans. *Videoclip de 4'55 minuts.*

Al videoclip Corey relata l'experiència transexual que ha viscut amb rètols en anglès subtitulats en castellà. Es pot aprofitar aquesta activitat de manera transversal a la classe d'anglès demanant l'alumnat que responga les preguntes en anglès:

- *How old is Corey now?*
- *Which problem did she have at school?*
- *What did they do to solve the problem?*
- *Did she meet any other student at school with the same problem? Who? Jenning*
- *Did she change her appearance? When? How?*
- *How was her life at the new school?*
- *Which advice does Corey give to children who are victims ?*

Com es tracta de rètols curts. Es pot demanar a l'alumnat que quan miren el vídeo per primera vegada es fixen en els rètols en anglès, anoten les paraules que no coneixen i les miren al diccionari, desprès en una segona visualització poden escriure la traducció de paraules o frases.

Vos recomanem que en cas que disposeu d'alguna sessió amb l'alumnat d'ESO de més d'un període de classe, veieu el Documental en castellà "Me llamo Violeta". Es va estrenar el 28 de Juny de 2019. Durada: 1 i 14' i ha estat guanyador del Premi del Públic i el Premi d'Amnistia Internacional al Festival "DocsBarcelona".

A continuació us compartim enllaç del tràiler:
https://www.youtube.com/watch?v=3zev1aWlDH4&t=2s

i de tot el documental:
https://www.youtube.com/watch?v=-mNj9mLrrcs

Activitat 22: TRANSIMPRESCINDIBLES

RESUM VIDEO "Ser transsexual, com es viu?

Són algunes de les preguntes que respon aquest capítol de La gent normal, que parla amb la **Marta** i la **Sofia**, dones transsexuals adultes, i la **Louis**, la mare d'un nen transsexual, el **Leo**, que des que té ús de raó s'ha sentit nen tot i haver nascut amb el cos d'una nena. La Louis explica com ho han gestionat amb el seu company, com s'han assessorat i com, finalment, han decidit tractar el seu fill com un nen. Un relat radicalment diferent del de la Marta, que va aconseguir operar-se amb 47 anys, després de tota una vida amb una identitat i un físic masculí que rebutjava des de ben petita. "Als 12 anys ja em notava diferent i li vaig preguntar al meu pare si podia ser que una persona amb penis fos una dona", explica. Amb ella i amb la Sofia també parlem de com això condiciona les seves relacions personals i afectives anteriors a la seva transició femenina i de la mirada dels altres. La Sofia parla del "sentiment de culpa per no encaixar amb el que espera la societat de tu, o la teva família. Tu, vestint-te de dona, encara que sigui d'amagat, sents que hi ha alguna cosa que no funciona, alguna cosa que estàs fent malament".
Acompanya la Marta, la Sofia i la Louis, la **Soraya**, terapeuta a Trànsit, el servei d'assessorament i acompanyament que ofereix la sanitat pública a les persones transsexuals, i parella d'un home transsexual. **Agnès Marquès** conversa amb totes elles a la taula on comparteixen les seves experiències envers la transsexualitat.

ANNEX AL VIDEO DE PAUL B. PRECIADO "Quan i on es van inventar les nocions d'heterosexualitat i homosexualitat?":

"L'any 1868, en el discurs mèdic, dins d'un règim polític que va establir un sistema únicament binari per a fer una taxonomia dels cossos vius (ex: masculí-femení; homosexual-heterosexual) i també inventa una taxonomia racial, classificant als éssers humans en un conjunt de races... amb la necessitat, la determinació d'establir un sistema jeràrquic. Eixa jerarquia, eixa diferència és un acte de discriminació i com sabem alguns dels quals són sancionats com a "patològics". Paul B. Preciado ens parla també de la invenció de les categories d'intersexualitat i transsexualitat, que va ser a partir dels anys 40 quan el sistema binari entra en crisis i comencen a aparèixer noves representacions".

ENTREVISTA A CARLA ANTONELLI

- *Per què creus que Carla va fer Sexili de Canàries a Madrid l'any 1979? Perquè al món rural on vivia no veia horitzons de viure sent qui era amb els seus drets reconeguts i amb la seua dignitat.*

- *Fins a quin any va estar vigent la 'Ley de Peligrosidad Social' a l'Estat Espanyol i com afectava a les persones trans? Fins a l'any 1979, per eixa llei, moltíssimes persones del col·lectiu LGTBI van ser empresonades.*

- *Per què va ser pioner l'Estat Espanyol a partir de l'any 2007 en relació als drets de les persones trans? Espanya va ser el primer país que va possibilitar el canvi de nom i de sexe sense necessitat d'una cirurgia genital. No obstant, tot el procés mèdic i la 'patologització' de les persones trans va seguir.*

- *Què implica el dret a l'autodeterminació de gènere? La decisió més important i considerada és la de la pròpia persona amb identitat trans i no la de professionals de la medicina, la psicologia o la psiquiatria.*

- *Quina llei va garantir eixe dret d'autodeterminació? La Ley reguladora de la rectificación registral de la mención relativa al sexo de las personas (Ley 3/2007) que va ser més coneguda com la "Ley de identidad de género".*

- *Saps quan va ser la primera manifestació a favor de la despatologització de les persones trans a Espanya i qui la va impulsar?*

  Va ser a l'Octubre del 2007 i convocada per la Guerrilla Travolaka, AET i activistes independents. Aquesta 1ª Manifestació de lluita Transexual, Trangènere i Intersexual a Barcelona. El seu lema va ser "Prou disfòria de gènere" i moltes persones es van manifestar en contra del diagnòstic psiquiàtric i van reivindicar la seua 'eufòria de gènere'. La manifestació es va fer amb aliança amb París i Lisboa, després d'uns encontres internacionals a Marsella. En l'article "Aquí está la resistencia trans' trobareu amb més profunditat i detalls explicacions de la lluita històrica a favor de la dignitat i els drets de les persones amb identitats trans.

ENTREVISTA A KIM PÉREZ

- *Per quin motiu va decidir Kim Pérez tornar a la política després de 17 anys? Per a denunciar el 'genocidi' del que són víctima les persones transexuals d'Amèrica Llatina.*

- *A quina edat va 'eixir de l'armari' Kim Pérez? Als 50 anys.*

- *Què era allò que més por li feia sentir en aquells moments? Fer el ridícul.*

- *Quina era la realitat social que es vivia per aquell temps a Espanya?Per què Kim Pérez és una dona trans i activista molt referent especialment a Andalusia? Kim va presidir durant anys la 'Asociación de Identitat de Género de Andalucía', organització gràcies a la qual va ser possible que en 1999 aquesta comunitat es convertira en la primera espanyola en incloure al seu catàleg de prestacions sanitàries el procés complet de tractament i cirurcia genital de reassignació de sexe.*

- *Què us ha despertat més l'atenció i curiositat o què us ha impactat més de la història de la professora Kim Pérez?*

- *Quina era la realitat social que es vivia per aquell temps a Espanya?*

- *Per què Kim Pérez és una dona trans i activista molt referent especialment a Andalusia? Kim va presidir durant anys la 'Asociación de Identitat de Género de Andalucía', organització gràcies a la qual va ser possible que en 1999 aquesta comunitat es convertira en la primera espanyola en incloure al seu catàleg de prestacions sanitàries el procés complet de tractament i cirurcia genital de reassignació de sexe.*

- *Què us ha despertat més l'atenció i curiositat o què us ha impactat més de la història de la professora Kim Pérez?*

Activitats 24: REVIVIM HISTÒRIES DE PERSONES TRANS

VIDEO DE KATE BORNSTEIN

- *Com es defineix Kate Bornstein? Com a persona no binària i transfeminista. Al glossari trobareu definicions.*

- *Què creieu què és per a Kate la identitat de gènere? i amb quin valor la connecta més? Amb el valor de la llibertat.*

- *Com et definiries tu respecte a la teua identitat de gènere? Pregunta per a la reflexió individual, i qui voluntàriament vuiga expressar…*

- *Kate Bornstein és escriptora i artista. Amb quin llibres va agafar més força la seua veu transfeminista? Quan? "My gender workbook" o "Discriminación de género" l'any 1992.*

- *Perquè creieu que va ser tan important eixe llibre? Va ser un manifest que va desmuntar la binaritat de gènere.*

- *Què t'ha despertat més l'atenció i curiositat de les seues idees al voltant de la identitat de gènere?*

- *Quines accions seues destacarieu al llarg de la seua història personal i professional?*

  Va pertànyer a la Iglesia de la Cienciologia on va ser un oficial d'alt càrrec i li va apassionar la idea del ser espiritual però després es va decebre i es va deslligar d'allò. Respecte a la seua participació a la sèrie documental "Yo soy Cait" l'any 2015, cal destacar que a partir d'aquell moment la seua obra es va difondre i va arribar a més persones.

- *Quin era el propòsit i el missatge fonamental de la sèrie documental "Yo soy Cait"?*

VÍDEO DE PAUL B. PRECIADO

- *Amb quins altres col·lectius relaciona Paul B. la discriminació que pateixen les persones transsexuals? Ens parla de la "discapacitat", qüestionant-la, i de persones migrades.*

- *Quan parla de la qüestió de l'exili, us heu trobat alguna manera en una situació semblant? Paul B. Preciado ens conta la seua experiència respecte al gènere, a la sexualitat, a la seua pròpia llengua materna…També us proposem que treballeu què significa la paraula Sexili que trobareu al Glossari d'aquesta Guia Didàctica.*

IV) Coneguem les Discriminacions i Reivindicacions

Activitats 31, 32 i 33: REIVINDICACIONS DE LES PERSONES TRANS

Seguim les reivindicacions que expressen els Argumentaris 2018 i 2020 de la FELGTB.

- ***Despatologització*** *de les identitats trans* i les expressions de gènere no normatives en tots els àmbits legislatius.*
- *Reconeixement legal i social de la* ***lliure autodeterminació de la identitat i l'expressió de gènere****, tant en documents d'identificació com en l'aplicació de les lleis trans* específiques vigents.*
- ***Desenvolupament i aplicació dels reglaments*** *que depenen de les lleis trans* específiques vigents, tant a nivell estatal com autonòmic.*
- ***Exigència de la Llei d'Igualtat LGTBI que establisca un marc legislatiu estatal comú*** *i elimine la discriminació territorial per transfòbia en matèria de salut, educació, cultura, esport, justícia, feina i serveis socials. Això implica també la* ***modificació de la Llei Orgànica 3/ 2007*** *per a la Igualtat efectiva de Dones i Homes* ***que segueix considerant a les persones trans malaltes*** *al mantenir mesures com l'obligatorietat de disposar del diagnòstic mèdic de disfòria de gènere per canviar el gènere assignat al nàixer en tots els registres.*
- ***Protecció específica*** *de les realitats trans* més vulnerables (menors, persones grans, migrants o amb múltiples factors de discriminació afegits)*
- ***Vigilància de l'aplicació de la penalització amb agravant*** *per a tota agressió o discriminació per motius d'identitat i/o expressió de gènere tal i com estableix el Codi Penal.*
- ***Reivindicació de la reparació/compensació de danys*** *per a les persones trans* grans que han patit i pateixen de transfòbia social e institucional tal i com estableix l'Estatut de la Víctima.*
- ***Detenció immediata de les cirurgies cosmètiques que s'apliquen a les persones intersexuals*** *durant els seus primers anys de vida.*
- *Reconeixement de les persones i col·lectius amb persones trans* com únic agent vàlid en la* ***interlocució i desenvolupament de les polítiques trans*-específiques.***
- *Millora i garantia dels tràmits necessaris per a la sol·licitud d'****asil polític*** *per a les persones trans*.*

- *Aprovació de l'ordre ministerial que garantisca l'accés a totes les dones lesbianes i bisexuals a les* ***tècniques de reproducció assistida.***

- *Mesures legislatives respecte a la* ***filiació directa i per adopció****, per evitar discriminacions en parelles de dones lesbianes i bisexuals, i possibles conflictes en relació a menors si la parella se separa.*

- *Possibilitat d'****inscripció directa en el Registre Civil des del centre hospitalari*** *en el cas d'infants amb dues mares, en igualtat de condicions que les parelles heterosexuals.*

- *Creació de* ***protocols i formació específica al personal sanitari*** *sobre el foment i la protecció de la salut sexual de les dones que tenen sexe amb dones (MSM), així com possibilitar la inclusió de la realitat d'aquest col·lectiu a les campanyes d'educació sexual.*

- *Garantir la* ***formació i sensibilització del personal de les institucions geriàtriques, així com dels cossos i forces de seguretat de l'Estat*** *sobre la realitat i les necessitats de les persones que formen part del col·lectiu LGTBI+*

- *Implantació de mesures dirigides a* ***erradicar la discrminació masclista, lesbofòbica, transfoba i bifòbica dins de l'àmbit laboral****, a més de la implementació de mesures e incentius per a organismes públics i empreses privades que afavorisquen la integració e inserció laboral de les persones trans, per estar en situació d'especial vulnerabilitat.*

- *Creació de* ***programes d'informació i formació dirigits als centres educatius*** *per a incorporar la diversitat afectiva-sexual, de gènere i familiar de manera transversal en els seus currículums formatius.*

- ***Visibilització de la realitat de les persones LGTBI+ per part de periodistes, artistes, guionistes i altres professionals del món de la cultura.***

- ***Visibilització de la seua pròpia identitat de gènere i orientació sexual per part de personalitats públiques del col·lectiu LGTBI+*** *amb l'objectiu d'aportar referents públics reals i visibles.*

Considerem important destacar aquest Manifest a favor de l'Autodeterminació de les persones trans per a defensar els deus Drets. Les organitzacions promotores han estat la FELGTB (Federación Estatal de Lesbianas, Gays, Transexuales y Bisexuales) i la Fundació Triángulo (por la igualdad Social de Lesbianas, Gais, Bisexuales y Transexuales). Tanmateix, aquest manifest compta amb el suport de 131 entitats que l'han signat i està obert a totes les persones que vuiguen col·laborar amb aquesta lluita. *http://www.derechoshumanostrans.es/*

LLEI 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI. [2018/11252] (DOGV núm. 8436 de 03.12.2018) Ref. Base de dades 010902/2018

Article 24. Actuacions específiques en els centres educatius

Per a garantir que totes les persones que conformen la comunitat educativa puguen exercir els drets fonamentals que empara la legislació autonòmica, estatal i internacional, els centres educatius:

1. *Inclouran, en el projecte educatiu i en tots els documents que regulen la vida del centre, la* ***promoció de la igualtat en la diversitat i la no-discriminació de les persones LGTBI.***

2. *Integraran en els respectius plans d'igualtat, convivència, d'acció tutorial, d'inclusió i d'atenció a la diversitat, totes les* ***estratègies pedagògiques i psicopedagògiques*** *al seu abast* ***encaminades a garantir la igualtat en la diversitat, la no-discriminació cap a les persones LGTBI, així com mesures preventives, d'acompanyament i intervenció*** *que donen resposta a possibles casos de vulneració de drets o violència infringida cap a aquestes persones.*

3. Determinaran en els reglaments de règim intern la catalogació de faltes per LGTBIfòbia i les mesures disciplinàries a emprendre en cada cas*, d'acord amb la normativa reguladora dels drets i deures de les persones que conformen la comunitat educativa.*

4. Comunicaran*, a través dels registres d'incidències oficials,* ***els casos d'assetjament o violència contra les persones LGTBI detectats en el centre educatiu o en l'entorn escolar, físic o virtual,*** *sense vulnerar el dret a la intimitat i la confidencialitat de les dades.*

5. Inclouran en els plans d'acció tutorial *de les etapes d'educació infantil, primària, secundària obligatòria, batxillerat i formació professional, si més no, un* ***programa d'educació sexual que incloga la diversitat sexual, familiar i de gènere.***

6. *Organitzaran, dins del pla de formació del centre, cursos de* ***formació sobre diversitat sexual, familiar, de gènere i de desenvolupament sexual*** *impartits per persones expertes.*

7. *Fomentaran* ***activitats de sensibilització amb la col·laboració de col·lectius LGTBI i de mares, pares i familiars d'LGTBI.***

Totes aquestes accions incorporades als documents, plans i programes aprovats pels centres educatius, i aquelles altres que incorporen els centres per raó de la seua autonomia pedagògica, hauran de basar-se en ***fonts de referència avalades per la literatura científica sobre la matèria i remetre a les normes internacionals*** *que garanteixen la protecció dels drets humans i els principis d'igualtat i no-discriminació continguts en els tractats signats per l'Estat espanyol.*

Activitats 31: REIVINDICACIONS DE LES PERSONES TRANS

1. a	*2. d*	*3. g*	*4. b*	*5. h*	*6. f*	*7. j*	*8. c*	*9. e*	*10. i*

1. *La plena despatologització de les identitats trans. Que el reconeixement que ha fet l'Organització Mundial de la Salut que no estem malaltes arribe a tots els nivells administratius i socials i deixem de necessitar de tuteles mèdiques per validar les nostres identitats.*

2. *El dret a l'autodeterminació del gènere. El reconeixement que només nosaltres podem saber, expressar i certificar qui som, i el dret a ser tractades d'acord amb les nostres identitats, les que nosaltres vivim, no les que altres ens vulguen imposar.*

3. *El dret a triar si emprenem o no un trànsit de qualsevol tipus, especialment físic, a l'igual que la individualitat de cada procés de trànsit, marcat per les circumstàncies, necessitats i desitjos de cada persona.*

4. *La protecció plena de les persones trans menors. Les xiquetes i xiquets trans han de poder desenvolupar lliurement la seva personalitat sense patir incomprensió familiar, assetjament escolar o tutoritzacions normatives de la seva expressió de gènere que vagen en contra de la seva identitat i la seva dignitat.*

5. *L'adopció immediata de mesures urgents per pal·liar la discriminació que patim, com un pla de xoc per revertir la situació d'atur, que situa la població trans en greu risc d'exclusió social amb taxes superiors a l'85%.*

6. *El foment de la recerca en l'àmbit sanitari per desenvolupar protocols que veritablement incloguen totes les variables i diversitats de les persones trans que decideixen emprendre un trànsit físic. Això ha d'incloure necessàriament una investigació farmacològica que permeta desenvolupar medicaments adequats per a les nostres realitats.*

7. El ple exercici dels drets sexuals i reproductius, perquè les persones no binàries i els homes trans també avortem, gestem i volem tenir accés a serveis sanitaris i ginecològics que vetllen per la nostra salut des d'una perspectiva lliure de transfòbia.

8. La plena despatologització de les identitats trans. Que el reconeixement que ha fet l'Organització Mundial de la Salut que no estem malaltes arribe a tots els nivells administratius i socials i deixem de necessitar de

9. Especialment, en aquest any dedicat a les dones LTB, reclamem també la necessitat d'elaborar protocols de seguiment per a les dones trans que han optat per escometre la intervenció quirúrgica dels seus genitals. La teoria i la pràctica sanitària sotmeten a les dones trans a un desemparament i abandonament absoluts, totalment inadmissibles.

10. Un moviment feminista interseccional que tinga en compte totes les formes de ser dona, especialment de ser dona trans: major, racialitzada, amb discapacitat i/o diversitat funcional, jove, precaritzada ...

11. Campanyes formatives i informatives per a la societat general; que promoguen la comprensió de la diversitat i de les realitats trans binàries i no binàries. Incloent campanyes dirigides al personal de les administracions públiques, especialment el personal sociosanitari.

Eduquem en el respecte a la diversitat, perquè volem un mon millor

Aquest material docent s'ha presentat a la comunitat educativa i LGTBI el 31 de març de 2021 per commemorar el dia Internacional de la visibilitat Trans

CASTELLÓ LGTBI

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internaciona Creative Commons. Per veure una còpia de la llicència, visiteu https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.ca.

INTERSINDICAL lgtb+